

Općina Novi Grad Sarajevo

PRVI IZVJEŠTAJ

o realizaciji Akcionog plana za djecu
Općine Novi Grad Sarajevo za period
mart 2018–mart 2019. godina

PRVI IZVJEŠTAJ

o realizaciji Akcionog plana za djecu
Općine Novi Grad Sarajevo za period
mart 2018–mart 2019. godina

Sarajevo, oktobar 2019. godine

PROJEKAT REALIZIRA I PODRŽAVA

OPĆINA NOVI GRAD SARAJEVO

u saradnji sa

UDRUŽENJE ZA OSTVARIVANJE PRAVA DJETETA

IMPRESUM

Stručni tim za izradu Akcionog plana:

Amra Hašimbegović-Vučković	Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo
Fahra Zvizdić	Služba za obrazovanje, kulturu i sport
Naliha Šabanović	Služba za obrazovanje, kulturu i sport
Danka Požek	Služba socijalne zaštite Općine Novi Grad Sarajevo
Jasminka Smlatić-Muhadžić	Dom zdravlja Novi Grad Sarajevo
Adnan Briga	Četvrta policijska uprava Novi Grad Sarajevo
Zehra Salman	Udruženje "Naša djeca" Sarajevo

Izvještaj uredile:

Amra Hašimbegović-Vučković i Zehra Salman

Lektura:

Maida Mehić

Grafički dizajner:

Aida Redžović

Fotografije:

Arhiva općine Novi grad Sarajevo i udruženja „Naša djeca“
Sarajevo

Štampa:

Pikok d.o.o.

Sadržaj

I	UVOD	8
II	IZVJEŠTAJNI OKVIR.....	10
III	IZVJEŠTAJ O REALIZIRANIM MJERAMA IZ AKCIONOG PLANA ZA DJECU (Općine Novi Grad Sarajevo za period mart 2018–mart 2019. godina).....	12
1.	PROGRAMSKO PODRUČJE – Zakonska regulativa i finansijski okvir	12
2.	Socijalna zaštita djece Općine Novi Grad Sarajevo.....	22
	• oblici socijalne zaštite djece i porodica koje provodi Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo Općine Novi Grad Sarajevo.....	22
	• oblici socijalne zaštite djece i porodica koje provodi služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo Općine Novi Grad Sarajevo.....	32
3.	Obrazovanje djece (predškolski odgoj, osnovno i srednje).....	36
4.	Slobodno vrijeme djece, rekreacija, sport i kultura	44
5.	Zdravstvena zaštita djece.....	54
6.	Sigurno i zdravo okruženje djece.....	58
7.	Nevladine organizacije	68
III	PREGLED ULAGANJA ZA POTREBE DJECE	72
IV	PREPORUKE STRUČNOG TIMA	73

I UVOD

Općinsko vijeće Općine Novi Grad Sarajevo na 15. sjednici održanoj 29. 03. 2018. godine je donijelo Odluku o usvajanju Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo za period 2018–2020. godina. Promocija Akcionog plana je održana 20. novembra 2018. godine, na Međunarodni dan dječijih prava. Opći cilj Akcionog plana je definisanje prioritetnih ciljeva i mjera koje je neophodno poduzeti u periodu 2018–2020. godine, da bi se stvorili što bolji uslovi za život djece, zdravo psihofizičko odrastanje i uključivanje djece u društvene pocese koji se tiču njihovih prava na nivou lokalne zajednice.

Ovaj prvi Izvještaj, kao i Akcioni plan za djecu Općine Novi Grad Sarajevo za period 2018–2020. je produkt projekta "Grad/općina po mjeri djeteta" koji Općina realizira u partnerstvu s Udruženjem za ostvarivanje prava djeteta "Naša djeca" Sarajevo.

Cilj Izvještaja je da informiše o provedenim planiranim mjerama za period mart 2018–mart 2019. godine, prezentuje informacije o pokrenutim procesima i inicijativama predloženim od strane Stručnog tima za provedbu i praćenje te će služiti za izradu konačnog Izvještaja o provedbi Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo za period 2018–2020. godine.

Na osnovu raspoloživih informacija i numeričkih podataka u okviru ovog Izvještaja date su prve preliminarne ocjene o ostvarenom napretku sveobuhvatne brige o djeci na lokalnom nivou. Svaki naredni Izvještaj će doprinijeti uspješnoj realizaciji Akcionog plana, što je veoma značajno u ostvarivanju i poštivanju prava djeteta na lokalnom nivou. Ovim projektom Općina Novi Grad Sarajevo će ostvariti napredak i dostići standarde brige o djeci, koji će zadovoljiti i ispuniti kriterije za dobijanje titule "Općina po mjeri djeteta". Na taj način Općina Novi Grad Sarajevo će se pridružiti familiji gradova/općina prijatelja djece koje postoje širom Evrope.

Metodologija ovog Izvještaja je određena metodologijom izrade Akcionog plana. Radi jednostavnijeg praćenja poduzimanih aktivnosti, uz posebne ciljeve prikazane su i mјere, ispod kojih se daju informacije o realizaciji tih mјera, u skladu sa konkretnim indikatorima. U prilog lakšem snalaženju i kvalifikaciji stepena realizacije pojedinih aktivnosti primjenjena je tzv. metoda "semafora" u skladu sa kojom se za svaku aktivnost/mjeru prikazuje njen status u odnosu na planirani rok, pa tako imamo:

- aktivnosti izvršene u potpunosti označene su zelenom bojom,
- aktivnosti u toku i djelimično izvršene označene su žutom bojom,
- aktivnosti čija realizacija je planirana za naredni period označene su crvenom bojom.

Ovim prvim preliminarnim Izvještajem može se konstatovati da Općina Novi Grad Sarajevo prati zakonsku regulativu kojom se regulišu prava djeteta i porodice i u skladu s nadležnostima radi na obezbeđenju uslova za primjenu iste u skladu s donešenim strategijama i procedurama. Općina Novi Grad Sarajevo izdvaja značajna sredstva za zaštitu i ostvarivanje prava djeteta na lokalnom nivou. U velikoj mjeri razvija politike naklonjene djeci, planiranja temelji na stvarnim potrebama djece i prati standarde brige o djeci i porodice u svim segmentima života: socijalne i zdravstvene zaštite, obrazovanja, kulture, sporta slobodnog vremena djece, sigurnog i

zdravog okruženja, što u konačnici doprinosi što boljim uslovima za rast i razvoj sve djece sa posebnom pažnjom za djecu marginaliziranih grupa.

II IZVJEŠTAJNI OKVIR

Polazište za Izvještaj je realizacija specifičnih ciljeva i mjera za period mart 2018–septembar 2019. godina kojim se stvaraju bolji uslovi za rast, pravilan razvoj i socijalizaciju djece Općine Novi Grad Sarajevo. Implementacijom Akcionog plana unapređuje se primjena UN Konvencije o pravima djeteta što u konačnici doprinosi što boljem ostvarivanju prava djeteta u Bosni i Hercegovini.

Iz općeg cilja se izdvajaju specifični ciljevi kojima se planira:

- unapređenje politika, strategija, koordinacije i načina izvještavanja,
- unapređenje cjelokupnog ambijenta za implementaciju općih principa Konvencije o pravima djeteta,
- uspostava specifičnih mehanizama za zaštitu prava i sloboda djece,
- unapređenje društvenog ambijenta za ostvarivanje socijalne i zdravstvene zaštite, kao i obrazovanja,
- unapređenje mehanizama za primjenu zaštite prava djece sa poteškoćama u razvoju i ukupne zaštite djece i životnog standard,
- unapređenje sistema odgoja i obrazovanja, na način da bude dostupan za razvoj potencijala djeteta/učenika kroz visokokvalitetne, prilagođene i sveobuhvatne usluge.

Za ostvarenje općeg cilja Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo, a kroz realizaciju programskih područja: socijalna i zdravstvena zaštita, obrazovanje, kultura, sport, slobodno vrijeme, sigurno i zdravo okruženje predviđeno je 46 specifičnih ciljeva i 210 mjera/aktivnosti s rokom provođenja do kraja 2020. godine.

Ovaj preliminarni Izvještaj o realizaciji AP-a za djecu ONGS 2018–2020. je pokazao sve pozitivne primjere brige o djeci, otvorio pitanja na kojima treba još raditi, što je ohrabrujuće za sve i daje nadu za puno ostvarivanje ciljeva kako strateških tako i specifičnih.

III IZVJEŠTAJ O REALIZIRANIM MJERAMA IZ AKCIONOG PLANA ZA DJECU Općine Novi Grad Sarajevo za period mart 2018–mart 2019. godina

PROGRAMSKO PODRUČJE – Zakonska regulativa i finansijski okvir

Strateški cilj: Zaštita djece u skladu sa strateškim dokumentima i donesenim zakonskim propisima koji se primjenjuju na lokalnom nivou				
Specifični cilj 1: Obezbijediti dosljednu primjenu strateških dokumenata, zakona i budžeta za djecu				
R.B.	Aktivnost	Nosioci akt.	Rok	Indikatori
1.1.	Analiza primjene strateških planova Akcionog plana za djecu 2018–2020. i Akcionog plana za prevenciju maloljetničkog prestupništva 2017–2019.	Općinske službe, Stručni tim, Savjet sigurnosti Općine Novi Grad Sarajevo, CSR-i i ostali akteri	2018.	<p>Urađen Izvještaj o realizaciji AP ONGS za period mart 2018–septembar 2019. godine. Urađen Izvještaj AP za prevenciju maloljetničkog prestupništva za 2017/2018. godinu. Obezbjedena dosljedna primjena postojećih zakona za zaštitu djece. Iz analize budžeta za 2018. i 2019. godinu vidljivo je da se znatna sredstva izdvajaju za potrebe i sadržaje za djecu.</p>
1.2.	Svi aspekti definicije djeteta regulisani zakonom i planovima općinskih službi	Općinske službe, CSR-i i ostali akteri AP Općine Novi Grad Sarajevo	2018.	<p>Ustavna obaveza svih nivoa vlasti u BiH je da omogući ostvarivanje garantovanih ljudskih/dječijih prava, što znači da svi propisi moraju biti međusobno uskladeni s Ustavom BiH i u njemu garantovanim ljudskim pravima, međunarodnim instrumentima, državnim strategijama, akcionim planovima, propisima i dokumentima u skladu s nadležnostima. Ta harmonizacija mora biti zastupljena ukoliko se žele osigurati mehanizmi za stvarnu, praktičnu zaštitu i uživanje dječijih prava u BiH. Aktivnosti Službe za rad, socijalna pitanja i zdravstvo koja realizuje projekt "Grad/općina po mjeri djeteta" su u skladu sa Programom rada službe, Programom rada općinskog načelnika, Programom rada Općinskog vijeća, Dinamičkim planom realizacije navedenog Programa, te u skladu sa važećim zakonskim i podzakonkim aktima. Djelatnost i nadležnost Službe propisana je kantonalnim i federalnim zakonskim propisima – Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o pravima raseljenih lica – prognanika i izbjeglih lica – povratnika, te uredbama, odlukama i pravilnicima. Svi prethodno navedeni poslovi su poslovi prenesenih nadležnosti, bilo sa nivoa Kantona ili s nivoa Federacije BiH, odnosno nivoa Vijeća ministara.</p> <p>Preporuka: Formirati baze podataka o evidenciji djece od 0 do 5 godina starosti, od 6 do 14, i potrebno je da Savjet mjesnih zajednica vodi evidenciju o djeci od 0 do 5 godina, od 6 do 14 i od 15 do 18 godina.</p>

R.B.	Aktivnost	Nosioci akt.	Rok	Indikatori
1.3.	Obezbeđenje mehanizma koji garantuje participaciju djece u izradi programa i planova za djecu	Općinske službe i NVO "Naša djeca" Sarajevo	2018.	<p>Formiran i aktivno radi Dječiji parlament ONGS. Članovi Dječjeg parlamenta prate i pokreću aktivnosti koje se odnose na potrebe djece u zajednici. Također su analizirali i izradili AP za djecu ONGS iz dječje perspektive i isti predstavili javnosti, te dali preporuke u cilju poboljšanja uslova za život i pravilan rast i razvoj djece. Članovi DP-a su učestvovali u različitim akcijama koje promovišu prava djece u lokalnoj zajednici, družili su se sa svojim vršnjacima iz BiH i iz regiona. Učestvovali su na sesiji održanoj u Ženevi i informisali članove UN Komiteta za prava djeteta o stanju prava djece u BiH. Povodom petogodišnjice uspješnog rada DP-a, urađena je i objavljena brošura pod nazivom "Pet godina za čistu peticu".</p> <p>Realiziran je godišnji susret djece s načelnikom.</p> <p>Poruke djece odraslima na sjednici Općinskog vijeća Općine Novi Grad Sarajevo i druge aktivnosti djece u zajednici.</p> <p>Poreporuka: Članovi DP ONGS su više puta isticali potrebu za adekvatnim prostorom i opremom koja bi se koristila za rad i aktivnosti DP-a. Prostor bi bio namijenjen djeci i mladima i otvorio bi veće mogućnosti djeci da slobodno vrijeme koriste organizirano.</p>
Specifični cilj 2: Izrada AP za djecu Općine Novi Grad Sarajevo, praćenje realizacije i izvještavanje o realizaciji AP-a				
R.B	Aktivnost	Nosioci akt.	Rok	Indikatori
2.1.	Aktivnosti na izradi AP za djecu Općine Novi Grad Sarajevo za period 2018–2020.	Stručni tim, općinske službe i Općinsko vijeće	2018.	<p>Urađen i usvojen AP za djecu ONGS na 15. sjednici Općinskog vijeća, koja je održana 29. 03. 2018. godine.</p>
2.2.	Evaluacija rada Stručnog tima za izradu, realizaciju i praćenje AP za djecu Općine Novi Grad Sarajevo	Stručni tim za izradu, praćenje realizacije AP	2018.	<p>Stručni tim za izradu i praćenje AP za djecu je održao pet sastanka, kao i jedan sastanak sa predstvincima NVO-a. Održano je pet i više konsultantskih sastanaka između koordinatora projekta i predstavnika NVO-a "Naša djeca", kao i stalna komunikacija članova Stručnog tima putem mail-a. Stručni tim će dalje raditi na praćenju realizacije AP za djecu, te predlagati preporuke i pokretati inicijative u cilju uspješne realizacije AP za djecu ONGS.</p>
2.3.	Izrada izvještaja o realizaciji AP Općine Novi Grad Sarajevo	Stručni tim za izradu, praćenje realizacije AP	2018.	<p>Nakon usvajanja AP za djecu ONGS od strane Općinskog vijeća, Stručni tim je radio na praćenju realizacije planiranih aktivnosti, te sačinio Izvještaj o realizaciji AP za djecu ONGS za period mart 2018–septembar 2019. uz analizu ukupnih ulaganja za djecu ONGS, kao i preporukama Stručnog tima koje će se delegirati višim nivoima – Kantonalnim ministarstvima i dugim nadležnim institucijama koje su nosioci realizacije mjera iz AP za djecu.</p>

Specifični cilj 3: Sačinjeni pregled budžeta za djecu za godine 2018–2020.					
R.B	Aktivnost	Nosioci akt.		Rok	Indikatori
3.1.	Godišnji pregled budžeta za potrebe djece iskazan po Programskim područjima i Izvještaj o realizovanim sredstvima	Općinske službe i Stručni tim za realizaciju projekta "Grad/općina po mjeri djeteta"		2018.	<p>Ukupno planirana finansijska sredstva za potrebe djece u 2018. godini iznose 5.159.000,00 KM i to za programska područja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -socijalna zaštita djece, -obrazovanje, -slobodno vrijeme, rekreacija, sport i kultura, zdravstvena zaštita, sigurno i zdravo okruženje za djecu i nevladine organizacije, što iznosi 12% sredstava u odnosu na ukupan budžet Općine NGS za 2018. godinu. <p>Tabelarni pregled planiranih izdvajanja za djecu po Programskim područjima je u posebnom dijelu ovog Izvještaja.</p> <p>Izvještaj o realiziranim sredstvima za ovaj Izvještaj nije obezbijeđen.</p> <p>Preporuka: Za svaki naredni izvještaj potrebno je osim planiranih sredstava za potrebe djece imati i finansijski izvještaj o stvarno utrošenim sredstvima za djecu. Na osnovu tog izvještaja mogu se dobiti pokazatelji izdvajanja za djecu i po djetetu.</p>
3.2.	Budžet za potrebe djece obezbijeđen iz drugih izvora	Općinske službe, Stručni tim za projekt "Grad/općina po mjeri djeteta"		2018.	<p>Za ovaj Izvještaj nisu dobijeni podaci o obezbijeđenim finansijskim sredstvima za djecu ONGS iz drugih izvora.</p> <p>Preporuka: Naredni izvještaj dopuniti informacijom o eventualnim finansijskim sredstvima za djecu iz drugih izvora.</p>
3.3.	Ukupan budžet za potrebe djece u Općini	Općinske službe		2018.	Indikator za ovu mjeru dat je u mjeri 3.1.
3.4.	Ukupan iznos izdvajanja za potrebe djece po djetetu u tekućoj godini	Službe Općine		2018.	Iznos planiranih finansijskih sredstava po djetetu na nivou općine je 216,00 KM.
Specifični cilj 4: Uspostava evidencija o broju stanovnika, posebno djece prema starosnoj dobi (od 0 do 12 mjeseci; od 1 do 6 godina; od 7 do 14 godina i od 15 do 18 godina)					
R.B.	Aktivnost	Nosioci akt.		Rok	Indikatori
4.1.	Uspostaviti evidenciju stanovništva po starosnoj dobi (odraslih i djece)	Općinske službe, mjesne zajednice		2018.	<p>Nije formirana baza podataka za djecu u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta.</p> <p>Preporuka: U saradnji s općinskom službom uraditi detaljan popis djece po starosnoj dobi po mjesnim zajednicama. (koristeći i popis iz 2013. godine)</p>

Specifični cilj 5: Edukacija o pravima djeteta i informisanje lokalne zajednice o stanju prava djeteta					
R.B	Aktivnost	Nosioci akt.		Rok	Indikatori
5.1.	Edukacija djece o pravima djeteta utvrđena u Konvenciji UN-a o pravima djeteta	Institucije, NVO-i, Ombudsmani		2018.	<p>U školama se provode edukacije o pravima djeteta, najčešće putem Odjeljenjskih zajednica, Vijeća učenika i projekata nevladinih organizacija.</p> <p>U okviru djelovanja Dječijeg parlamenta ONGS – Dječiji parlament od 30 članova ima kontinuiranu edukaciju o pravima djeteta, posebno o participaciji djece u zajednici i u 2018. godini. Održano je osam radionica, a članovi DP-a su u toku izvještajnog perioda učestvovali na pet događaja koji su tretirali prava djece. Dva predstavnika DP-a predstavila su Dječiji izvještaj o stanju prava djece u BiH UN Komitetu za prava djeteta u Ženevi.</p> <p>Preporuka: Za naredni izvještaj potrebno je od škola i NVO-a putem upitnika tražiti podatke o broju edukacija i broju djece.</p>
5.2.	Edukacija profesionalaca koji rade s djecom u oblasti prava djeteta	Institucije i NVO-i		2018.	<ul style="list-style-type: none"> Nije bilo edukacija. <p>Preporuka: U narednom periodu potrebno je organizirati edukacije profesionalaca koji se bave pravima djeteta.</p>
5.3.	Edukacija zaposlenih u Općini koji se bave praćenjem i planiranjem potreba i prava djece u Općini	Općina, institucije i NVO-i		2018	<ul style="list-style-type: none"> Nije bilo edukacija. <p>Preporuka: U narednom periodu potrebno je organizirati edukacije profesionalaca koji se bave pravima djeteta.</p>
5.4.	Informisanje javnosti o stanju prava djece u Općini	Bilten Općine, lokalna i kantonalna TV, pres-služba Općine Novi Grad Sarajevo, drugi mediji		2018.	<p>Promocija AP i informacije o provedenim aktivnostima objavljene u općinskim Biltenima broj 21 i 22/18, informacije na web stranici općine, gostovanja u medijima o temi "Stanje i prava djece u Općini Novi Grad Sarajevo" i na Radiju BH1 – emisija "Odrastanje", TV Kantona Sarajevo, TV FIVA i dr.</p>
5.5.	Izvještaj o stanju prava djeteta u Općini prema indikatorima "Grad/općina po mjeri djeteta"	Stručni tim Općine, NVO "Naša djeca" Sarajevo		2018.	<p>Evaluacioni izvještaj nezavisne komisije za monitoring o postignutim ciljevima iz AP-a ONGS za djecu; dobijanje certifikata "Grad/općina po mjeri djeteta" radit će se u 2020. godini.</p>
5.6.	Promovisanje AP i projekta "Grad/općina po mjeri djeteta"	Općina, NVO "Naša djeca", drugi NVO-i i škole		2018.	<p>Broj promotivnih akcija: promocija AP za djecu</p> <p>Promocija AP-a održana je 20. 11. 2018. godine, na Međunarodni dan prava djeteta, kao i promocija Dječijeg AP-a koji su predstavili članovi DP-a na sjednici Općinskog vijeća, potom dva gostovanja na Radiju BH1, potom jedan prilog za TVSA, više priloga na lokalnoj TV FIVA, kao i kontinuirana promocija dobre prakse poštivanja prava djeteta na lokalnom nivou na različitim susretima, sastancima, razgovorima sa predstvincima međunarodne zajednice, UNICEF-om, World Vision-om itd.</p>
5.7.	Informisati i uključiti kompanije u aktivnosti na poboljšanju uslova života djece u Općini	Općina, NVO "Naša djeca" i drugi NVO-i		2018.	<ul style="list-style-type: none"> U izvještajnom periodu nisu realizirane planirane aktivnosti. <p>Preporuka: U narednom periodu potrebno je da Stručni tim ostvari neposrednu saradnju s nadležnom općinskom službom, u cilju realizacije mjera iz programskog područja.</p>

R.B	Aktivnost	Nosioci akt.
6.1.	Izgradnja i rekonstrukcija objekata za djecu, škola, dječjih vrtića, igrališta, parkova i centara za kulturu, sport i rekreaciju	Kantonalna ministarstva, Općina, međunarodne organizacije, NVO-i i privredne kompanije
R.B	Aktivnost	Nosioci akt.
7.1.	Analiza nedostajućih kapaciteta za slobodno vrijeme djece (za igru i rekreaciju) po mjesnim zajednicama	Općinske službe, Stručni tim projekta "Grad/općina po mjeri djeteta"
7.2.	Centri i prostori za različite potrebe i aktivnosti za djecu (biblioteke, čitaonice, klubovi, igraonice, rekreacioni i drugi prostori) za organizirano korištenje slobodnog vremena	Nadležne općinske službe, NVO-i, privatna inicijativa, viši nivoi vlasti

Rok	Indikatori
2018.	<ul style="list-style-type: none"> - Uložena sredstva u 2018. godini 2.380.000,00 KM, - Izgrađena i otvorena OŠ "Aneks", - Rekonstrukcija vrtića "Vjeverica" je u toku, - Izgrađena dvorana u OŠ "Behaudin Selmanović", - Otvorena sportska dvorana u OŠ "Mustafa Busuladžić", - Pokrenuta izgradnja sportske dvorane u OŠ "Umihana Čuvidina", - Izgrađena nova igrališta u ulici Hekim Oglu Ali-paše u Boljakovom Potoku i u naseljima Bojnik i Dobroševići, - U Centru "Safet Zajko" igraden je još jedno dječije igralište, - U Centru "SRCE" u Buča Potoku urađena je nova umjetna trava na fudbalskom igralištu, - Izgrađeno igralište u dvorištu vrtića "Dječiji grad" na Mojmilu i vrtiću "Labudovi" u Švrakinom Selu, - U 2018. godini je rađeno na ukupno 11 infrastrukturnih objekata za potrebe djece, od čega je devet objekata završeno, a dva su u toku izgradnje.
Rok	Indikatori
2018	<ul style="list-style-type: none"> • U izvještajnom periodu nije urađena analiza kapaciteta za slobodno vrijeme djece po MZ koje nemaju adekvatne i sigurne prostore za igru i rekreaciju. <p>Preporuka: U narednom periodu Stručni tim će u saradnji s općinskim službama i NVO-ima uraditi analizu slobodnih prostora kako bi djeca organizirano koristila slobodno vrijeme.</p>
2018	<ul style="list-style-type: none"> • U izvještajnom periodu za ovu mjeru nisu pokrenute određene aktivnosti. <p>Preporuke: Za naredni izvještaj potrebno je uraditi analizu prostora koji bi se mogli koristiti za naznačene sadržaje potreba djece.</p>

Oblici socijalne zaštite u okviru Službe za socijalnu zaštitu Općine Novi Grad Sarajevo

CENTAR ZA SOCIJALNI RAD

Strateški cilj: Zaštita djece i porodice u Općini Novi Grad Sarajevo					
Specifični cilj 1: Zaštita djece bez roditeljskog staranja i transformacija KJU "Dom za djecu bez roditeljskog staranja"					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
1.1.	Regulisanje oblika, mjera i usluga socijalne i porodične zaštite za djecu bez roditeljskog staranja Projekt Transformacija Doma bez roditeljskog staranja	Nadležno ministarstvo, Kantonalni centar za socijalni rad, Dom za djecu bez roditeljskog staranja, "Hope and Homes for Children", hraniteljske porodice		2018	115 djece bez roditeljskog staranja 63 djece u instituciji – domu 115 djece pod starateljstvom dvoje usvojene djece 24 djece obuhvaćeno inicijalnom procjenom u okviru projekta Transformacije KJU "Dom za djecu bez roditeljskog staranja" četvero djece izmještene iz Doma u hraniteljsku porodicu
1.2.	Mjere nadzora nad ostvarivanjem roditeljskog staranja i podrške djeci pod starateljstvom	"Kantonalni centar za socijalni rad"		2018.	131 patronažna posjeta starateljskim porodicama i usvojenoj djeci Nije bilo slučajeva promjene porodice Ostali oblici podrške djetetu u starateljskoj porodici (32)
1.3.	Regulisanje starateljstva nad maloljetnim licima	"Kantonalni centar za socijalni rad", MUP, porodica djeteta, starateljska porodica		2018.	53 djece smještene u starateljske porodice 162 kontakta sa starateljskom porodicom
1.4.	Regulisanje poslova starateljstva za posebne slučajeve	"Kantonalni centar za socijalni rad", starateljske porodice		2018/20.	53 djece smještene u starateljske porodice (indikator već postoji u aktivnosti broj 1.3.) Oblici posebne brige za djecu (jedan podatak se odnosi na regulisanje starateljstva za posebne slučajeve za djecu)
Specifični cilj 2: Zaštita djece ometene u fizičkom i psihičkom razvoju otkrivanjem, ocjenom, razvrstavanje ove djece i njihovo uključivanje u specijalno školovanje, rehabilitaciju i zapošljavanje					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
2.1.	Zaštita djece sa poteškoćama u razvoju	Kantonalni centar za socijalni rad, nadležno ministarstvo, zdravstvene i obrazovne institucije, roditelji		2018.	Kod devetero djece sa poteškoćama u razvoju, od strane specijalista konstatovane su kombinovane smetnje. Korišnici prava na ličnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoći od strane druge osobe i ortopedskog dodatka (u zavisnosti od utvrđenog stepena invalidnosti od strane nadležne Ljekarske komisije). Sredstva izdvojena na godišnjem nivou za navedene oblike pomoći CSR-a nema, jer se sva prava iz oblasti socijalne zaštite finansiraju putem nadležnih ministarstava.

2.2.	Briga za djecu s intelektualnim smetnjama	Kantonalni centar za socijalni rad, NVO-i, roditelji djece, Dnevni centar za djecu s posebnim potrebama
2.3.	Protokol za provođenje zajedničkih aktivnosti na prevenciji mentalnih poremećaja	Kantonalni centar za socijalni rad, Dom zdravlja i Centar za mentalno zdravlje
2.4.	Briga za djecu sa tjelesnim smetnjama	Kantonalni centar za socijalni rad, NVO-i
2.5.	Briga o djeci s kombinovanim smetnjama	Kantonalni centar za socijalni rad, roditelji, NVO-i
2.6.	Edukativni programi za djecu sa poteškoćama u razvoju i za roditelje o njihovim pravima	"Kantonalni centar za socijalni rad", nadležno ministarstvo, centri "Vladimir Nazor", "Mjedenica", "Centar za slijepu i slabovidnu djecu" i "Centar za gluhi i nagluhi djeci"

2018.	Registrirano je 22 djece s intelektualnim smetnjama od čega je desetero djece smješteno u instituciju koja brine o djeci, a preostalih 12 djece boravi u svojim biološkim porodicama.
2018.	Kontinuirano se radi na informisanju djece i roditelja o pravima korisnika. Obavljena je 21 terenska posjeta.
2018.	Evidentirano je sedmero djece s tjelesnim smetnjama, od čega je jedno dijete smješteno u instituciju. <u>Oblici brige su:</u> materijalna pomoć, smještaj u odgovarajuću porodicu.
2018.	Evidentirano je desetero djece sa kombinovanim smetnjama. <u>Oblici brige su:</u> - materijalna pomoć, smještaj u odgovarajuće ustanove. - Jedno dijete smješteno u instituciju ili u starateljsku porodicu.
2018.	Stručni tim nije imao na raspolaganju informacije o edukativnim programima za djecu sa poteškoćama u razvoju i za roditelje o njihovim pravima od strane CSR-a. Preporuka: Za naredni izvještaj potrebno je obezbijediti i izvještaje o aktivnostima ukoliko su radene i pokrenute aktivnosti na edukativnim programima.

Specifični cilj 3: Zaštita i jačanje djece ugrožene porodičnim prilikama u Općini

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti
3.1.	Briga za djecu ugroženu porodičnim prilikama	Kantonalni centar za socijalni rad, škola, roditelji
3.2.	Aktivnosti na razvoju vršenja roditeljskih dužnosti	Kantonalni centar za socijalni rad, MUP, Sud za maloljetnike, roditelji, starateljska porodica
3.3.	Aktivnosti na provođenju mjera u bračnoj zajednici i brakorazvodu	Kantonalni centar za socijalni rad, bračni partneri, djeca iz porodice
3.4.	Briga o maloljetničkim brakovima ili vezama	Kantonalni centar za socijalni rad, matica služba u općini, roditelji maloljetnih osoba

Rok	Indikatori
2018/20.	CSR je obavio 188 posredovanja u porodicama i 291 savjetodavni razgovor u cilju poboljšanja vršenja roditeljskih obaveza i prava.
2018.	U okviru vršenja roditeljskih dužnosti uvedene su dvije mjere nadzora nad vršenjem roditeljskog staranja. Četvero djece je smješteno u drugu porodicu, a registriran je jedan slučaj oduzimanja roditeljskog prava.
2018.	CSR je u 79 slučajeva pružio pomoć u saniranju poremećenih bračnih odnosa -141 mišljenje o povjeri djece u brakorazvodu -141 mišljenje o viđanju djece -141 mišljenje o visini izdržavanja djeteta
2018.	CSR je imao dva slučaja za koje je dato mišljenje za sklapanje braka malodobne osobe.

Specifični cilj 4: Zaštita zanemarene i zlostavljane djece

R.B	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti
4.1.	Otkrivanje zanemarene i zlostavljane djece	Kantonalni centar za socijalni rad, škola, zdravstvene institucije, MUP, susjedi, NVO-i, Fondacija lokalne demokratije

Rok	Indikatori
2018.	U izvještajnom periodu CSR je imao 119 prijavljenih slučajeva zanemarivanja i zlostavljanja djece u porodici kao i dva slučaja nadzora nad vršenjem roditeljskog prava. Data su tri upozorenja roditeljima na vršenju roditeljske dužnosti. U šest slučajeva izvršeno je izuzimanje djece iz porodice. U četiri slučaja dječa su smještena u drugu porodicu. U 63 slučaju dječa su smještena u ustanovu, a u osam slučajeva dječa su smještena u sklonište NVO-a "Fondacija lokalne demokratije".

4.2.	Primjena Smjernica za postupanje u slučaju nasilja nad djecom u Bosni i Hercegovini	Nadležno ministarstvo, Kantonalni centar za socijalni rad, nadležne službe za primjenu protokola, NVO-i
4.3.	Programi pripreme za odgovorno roditeljstvo	Kantonalni centar za socijalni rad", Savjetovalište za brak i porodicu, škole
4.4.	Podrška mladim žrtvama nasilja u porodici, kontinuirana aktivnost u Skloništu za žrtve nasilja	Kantonalni centar za socijalni rad, Fondacija lokalne demokratije

Specifični cilj 5: Primjena Sporazuma o naučnoj, obrazovnoj i stručnoj saradnji u oblasti maloljetničkog kriminaliteta i trgovine ljudima

R.B.	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti
5.1.	Zajedničko ostvarivanje naučnoistraživačkih projekata u oblasti maloljetničkog kriminaliteta i trgovine ljudima	Kantonalni centar za socijalni rad, Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije
5.2.	Razmjena akademskog i stručnog kadra	"Kantonalni centar za socijalni rad", Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije
5.3.	Provodenje mjera prema maloljetnim počiniocima krivičnih djela	Kantonalni centar za socijalni rad, MUP, Maloljetnički sud, roditelji počinilaca
5.4.	Obilježavanje Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima	Nadležno ministarstvo, Kantonalni centar za socijalni rad
5.5.	Primjena Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku	Kantonalni centar za socijalni rad, MUP, sudije za maloljetnike

Rok	Indikatori
2018.	Održane su dvije konferencije i tri seminara u cilju zaštite mladih od nasilja.
2018.	U izvještajnom periodu nije bilo razmijene iskustava između akademskog i stručnog kadra CSR. Preporuka: Za realizaciju navedene aktivnosti/mjere potrebno je da postoji Sporazum između Fakulteta i CSR-a.
2018.	U izvještajnom periodu izrečeno je šest odgojnih mjera vaninstitucionalnog karaktera, kao i tri odgojne mjere institucionalnog karaktera. Nije bilo mjera pojačanog nadzora roditelja. Određeno je sedam mjera pojačanog nadzora organa starateljstva, zavodske odgojne mjere i odgojne preporuke.
2018.	CSR nema planiranih aktivnosti u okviru obilježavanja Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima. Navedenu aktivnost realizovalo je Ministarstvo sigurnosti BiH u saradnji s Fondacijom "Lara" iz Bijeljine i članicama Mreže RING.
2018.	Zakon o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku predviđa da se treba kretati od lakših prema težim mjerama, odnosno da se prvo moraju primjeniti vansudski mehanizmi i slabije formalne reakcije, tužilaštva i policije, pa tek potom izricati krivične sankcije. Alternativnim modelima postupanja maloljetnik u sukobu sa zakonom treba da preuzme odgovornost za ono što je učinio i da shvati značaj neprihvatljivog ponašanja, te da se nakon provođenja alternativnih mjera vrati u društvo kao njegov koristan član. Preporuka: U cilju primjene Zakona neophodno je jačanje ljudskih resursa CSR NGS. Potrebno zaposliti pedagoga, psihologa koji bi kao član stručnog tima obavljali poslove u vezi sa primjenom Zakona. S obzirom da Služba od 2015. godine nema stalno zaposlenog pedagoga koji bi obavljao poslove na primjeni ovog Zakona, i s obzirom da su trenutno kapaciteti Službe nedovoljni za obim poslova.

Specifični cilj 6: Prevencija prosjačenja djece i rad djece na ulici					
R.B	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori	
6.1.	Primjena protokola o načinu postupanja, koordinaciji i izvještavanju o radu na prevenciji, tretmanu i zaštiti djece koja su uključena u život i rad na ulici	Kantonalni centar za socijalni rad Disciplinski centar za maloljetnike Kantona Sarajevo	2018.	U izvještajnom periodu evidentirano je 27 djece koja rade na ulici, kao i 19 djece korisnika Službe za zbrinjavanje djece u stanju potrebe.	
6.2.	Aktivnosti Službe socijalne zaštite Općine	Kantonalni centar za socijalni rad kantonalni mobilni tim i Disciplinski centar za maloljetnike		Stručni tim za ovaj Izvještaj nije imao podatke na raspolaganju. Preporuka: Za naredni izvještaj obezbijediti potrebnu informaciju i podatke.	
6.3	Projekat "Darujmo im vrijeme umjesto novac"	Kantonalni centar za socijalni rad i NVO "NARKO-NE"		U izvještajnom periodu nije bilo volontera uključenih u rad mobilnog tima za prevenciju prosjačenja. U okviru projekta "Darujmo im vrijeme umjesto novac", partner je trenutno KJU Odgojni centar Kantona Sarajevo, umjesto NVO "NARKO-NE".	
Specifični cilj 7: Prevencija za djecu u riziku od zloupotrebe narkotika					
R.B	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori	
7.1.	Projekat "Stariji brat, starija sestra"	Kantonalni centar za socijalni rad i NVO "NARKO-NE", volonteri	2018.	U projekt prevencije je uključeno sedam korisnika i sedam volontera u realizaciju projekta.	
7.2.	Aktivnosti "Centra za socijalni rad" na smještaju korisnika u institucije za odvikavanje	"Kantonalni centar za socijalni rad"		Tri korisnika smještena u instituciju za odvikavanje.	
Specifični cilj 8: Formiranje baza o potrebama Roma					
R.B	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori	
8.1.	Sporazum o saradnji na izradi baza podataka o potrebama romskih domaćinstava u BiH	Kantonalni centar za socijalni rad, Ministarstvo za ljudska prava	2018.	Nije formirana evidencija o broju Roma.	
8.2.	Vođenje i ažuriranje podataka o potrebama romskih domaćinstava	Kantonalni centar za socijalni rad, Ministarstvo za ljudska prava		Nije formirana baza podataka o potrebama romskih domaćinstava.	
8.3.	Projekat "Roma Action" – podrška socijalnom uključivanju romske populacije putem obezbjeđenja stambenih jedinica	Kantonalni centar za socijalni rad i NVO "Roma Action"		Nema podataka o socijalnom uključivanju Roma i obezbjeđenju stambenih jedinica. Preporuka: Za naredni izvještaj potrebno doći do traženih informacija za sve tri navedene mjere 8.1, 8.2., 8.3.	
Specifični cilj 9: Projekat "Dječija nedjelja"					
R.B	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori	
9.1.	Sajam porodice – promocija uloge i značaja porodice	Kantonalni centar za socijalni rad službe općine i NVO-i	2018.	U okviru obilježavanja "Dječije nedjelje" u 2018. godini na temu "Djeca u prosjačenju" aktivnost je provodio JU Kantonalni Centar za socijalni rad Sarajevo. U okviru navedenih aktivnosti realiziran je projekt "Olovka da, ulica ne", koji je podrazumijevao radionicu za profesionalce, edukativne radionice za 15 roditelja i 15 djece, odlazak 15 djece u kino i druge promotivne aktivnosti.	
9.2.	Promocija hraniteljstva	Kantonalni centar za socijalni rad općinske službe, NVO "Hope and Homes for Children"		Promocija hraniteljstva je održana u okviru programa obilježavanja Dječije nedjelje kroz održane radionice za roditelje i djecu opisane u mjeri 9.1.	

9.3.	Edukacija hranitelja	Kantonalni centar za socijalni rad" općinske službe, NVO "Hope and Homes for Children"
9.4.	Porodična konferencija	Kantonalni centar za socijalni rad i NVO "Porodična mreža"

2018.	Aktivnosti planirane za edukaciju hranitelja također su realizovane u okviru programa "Dječije nedjelje" opisane u mjeri 9.1.
2018.	Indikator za ovu mjeru dat u indikatoru za mjeru 9.1.

Specifični cilj 10: Služba socijalne zaštite Općine Novi Grad – CSR

R.B	Aktivnosti	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
10.1.	Struktura uposlenih radnika	Kantonalni centar za socijalni rad	2018.	<p>Služba socijalne zaštite Općine Novi Grad Sarajevo već duže vrijeme ima problem s nedostatkom stručnog kadra, a u skladu s važećom sistematizacijom. Trenutno nedostaje šest stručnih saradnika za sljedeća zanimanja: socijalni radnik, pravnik i pedagog, kao i jedan operater. Navedena radna mjesta se popunjavaju privremeno i na određeno vrijeme, što nije adekvatno rješenje. Također bi bilo neophodno zaposliti jednog psihologa, te bi se na taj način u velikoj mjeri poboljšala efikasnost u pružanju usluga i adekvatnih mjera.</p> <p>Sa raspoloživim ljudskim resursima CSR ONGS pruža usluge za 836 djece korisnika socijalne i dječje zaštite.</p>
10.2.	Edukacije profesionalaca/uposlenika	Nadređene službe i Kantonalni centar za socijalni rad, NVO-i	2018.	<p>U izvještajnom periodu bilo je ukupno 15 edukacija na kojima je učestvovalo 11 uposlenika. Edukacije su bile iz oblasti Zakona o hraniteljstvu, Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku, Porodičnog zakona i Zakona o zaštiti od nasilja u porodici.</p>

30

31

OBLICI SOCIJALNE ZAŠTITE DJECE I PORODICA KOJE PROVODI SLUŽBA ZA BORAČKA PITANJA, RAD, SOCIJALNA PITANJA I ZDRAVSTVO OPĆINE NOVI GRAD SARAJEVO

Strateški cilj: Unapređenje socijalne zaštite djece i porodice putem općinske Službe za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo					
Specifični cilj 1: Podrška servisima za djecu					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori	
1.1.	Finansiranje rada Centra za socijalni rad – Projekat Dnevni centar.	Općinska služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo	2018.	Dnevni centar aktivno radi sa 11 djece na provođenju odgojnih mjera po rješenju suda.	
1.2.	Finansiranje i unapređenje rada i kapaciteta "Centra za rani rast i razvoj"	Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo	2018.	Centar za rani rast i razvoj se finansira iz budžeta ONGS. Usluge u Centru pruža tim stručnjaka iz oblasti zdravstva, obrazovanja i socijalne zaštite, a namijenjen je kako za buduće roditelje, tako i za roditelje s djecom starosne dobi od 0 do 10 godina, s akcentom na djecu od 0 do 3 godine starosti. Koristeći integrativni pristup ovoj problematiči u oblasti obrazovanje, zdravstvo i socijalna zaštita, Centar počiva na ideji da za zdravu, adekvatno socijalno zaštićenu i obrazovanu djecu nije dovoljno samo raditi s djecom već i s njihovim roditeljima. Ulaganje u poticajno i odgovorno roditeljstvo i rani dječiji rast i razvoj je najbolja investicija koju može da uradi zajednica. Ukoliko djeca ne dobiju odgovarajuće kvalitetne usluge u periodu ranog rasta i razvoja, ona nikad neće dostići svoj potencijal koji su imali po rođenju. Broj korisnika Centra za rani rast i razvoj na godišnjem nivou je 250 djece i 170 roditelja. Inovacija u radu je uvedenje intervecije i resursnih soba. Resursna soba namijenjena je za rad s djecom koja imaju poteškoće u razvoju. Rad u resursnoj sobi podrazumijeva opservaciju, detekciju, intervenciju i sačinjavanje individualnih razvojnih planova (IRP) za svako dijete u skladu s njegovim sposobnostima i mogućnostima.	
1.3.	Sufinansiranje troškova jedne SOS kuće – porodice	Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo	2018.	Općina NGS svake godine budžetom izdvaja sredstva za sufinsiranje jedne porodice koja živi u SOS Dječjem selu u Sarajevu.	
Specifični cilj 2: Finansijska podrška porodicama s djecom i projektima za djecu					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori	
2.1.	Jednokratne novčane naknade za porodilje trećeg djeteta i svakog narednog	Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo	2018.	U izvještajnom periodu bilo je ukupno 188 porodilja – korisnica pomoći/naknada za porodilje trećeg djeteta i svakog narednog.	
2.2	Pomoć porodiljama koje nisu u radnom odnosu u iznosu od 50,00 KM	Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo	2018.	U izvještajnom periodu 9.602 porodilje su primile naknade od po 50,00 KM.	
2.3.	Prevencija maloljetničkog prestupništva i narkomanije	Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo	2018.	Za implementaciju aktivnosti AP-a za prevenciju maloljetničkog prestupništva na području Općine NGS izdvojena su sredstva i putem Javnog poziva dodijeljena za osam projekata NVO-ima koji su realizovali različite aktivnosti sa korisnicima u cilju preventivnih mjera maloljetničkog prestupništva. Preporuka: Za naredni izvještaj pripremiti broj djece uključene u projekte NVO-a, kao i ostvarene rezultate projekta.	

2.4.	Obezbeđenje prevoza do škole djeci sa poteškoćama u razvoju	Ministarstvo saobraćaja KS-a i Općine Novi Grad
2.5.	Projekat govorno-jezičke rehabilitacije	Služba za obrazovanje, kulturu i sport
2.6.	Obezbjedena užina za socijalno ugrožene učenike	Služba za obrazovanje, kulturu i sport
2.7.	Izgradnja rampi za osobe sa poteškoćama u kretanju	Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo
2.8.	Participacija u liječenju teško oboljele djece	Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo
2.9.	Formiranje baze podataka za pomoći djeci iz jednoroditeljske porodice, kao i djeci bez oba roditelja.	Služba za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo, CSR, NVO

2018	Programom za prevoz djece sa poteškoćama u razvoju uključena su 72 učenika i 15 učenika sa 15 pratilaca iz Centra "Vladimir Nazor", sedam učenika sa pet pratilaca iz Škole za srednje stručno i radno osposobljavanje; za pet učenika i pet pratilaca Centra za slijepu i slabovidnu djecu; za jednog učenika i pratioca Centra za slušnu i govornu rehabilitaciju. Ukupno za 128 korisnika obezbijeden je prevoz.
2018/20.	Logopetskim tretmanom obuhvaćeno je oko 300 učenika prvih razreda osnovnih škola ONGS.
2018/20.	U 2017/2018. šk. godini ONGS obezbijedila je užine za 1.180 djece iz socijalno ugroženih porodica.
2018/20.	U svim školama imaju izgrađene rampe za djecu sa poteškoćama u kretanju.
2018/20.	Za ovaj Izvještaj nije formirana baza podataka o participaciji općine u troškovima liječenja teško bolesne djece. Preporuka: Baza podataka će biti formirana u narednom periodu za sljedeći izvještaj.
2018/20.	Baza podataka nije formirana za ovaj izvještajni period. Preporuka: Potrebno je formirati baze podataka kako bi imali informacije za naredni izvještaj.

OBRAZOVANJE DJECE

Ciljevi i aktivnosti u okviru područja predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja proističu iz dogovorenih politika za djecu BiH:

PREDŠKOLSKI ODGOJ

Strateški cilj: Obezbijediti obuhvat sve djece predškolskim odgojem i obrazovanjem				Rok	Indikatori
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		2018.	Aktivnosti se provode prema dinamici koju je utvrdilo resorno ministarstvo, u saradnji sa školama, vrtićima JU "Djeca Sarajeva" i općinskim službama ONGS.
1.1.	U skladu s Okvirnim zakonom o obveznom predškolskom odgoju i obrazovanju nastaviti raditi na organizovanju pripremne nastave	Kantonalno ministarstvo obrazovanja, JU Djeca Sarajeva osnovne škole, vrtići i općinske službe		2018.	Saradnja s Udruženjem "DUGA", učestvovanje u edukacijama za roditelje i drugo stručno osoblje.
1.2.	Organizovati edukativne radionice za odgajatelje, roditelje i drugo stručno osoblje	Kantonalno ministarstvo obrazovanja, JU "Djeca Sarajeva", NVO-i		2018.	Uređeni su prostori za igru u vrtićima "Dječiji grad" na Mojmilu i "Labudovi" u Švrakinom Selu. Izgrađen je u sklopu Osnovne škole "Aneks" vrtić koji je opremljen i čeka se stavljanje u upotrebu za djecu navedenog područja.
1.3.	Nabaviti savremenu opremu za prostore, za igru i prostore oko vrtića (dvorište ili park)	Kantonalno ministarstvo obrazovanja, Općina, JU "Djeca Sarajeva", NVO-i, privrednici		2018/20.	S obzirom na veličinu ulaganja finansijskih sredstava na rekonstrukciju u toku su radovi na obnovi objekta. Općina je i ove godine planirala budžetska sredstva za realizaciju ovog projekta.
1.4.	Rekonstruisati devastirani vrtić "Vjeverica" na Ali-pašinom Polju	Kantonalno ministarstvo obrazovanja, Općina, donatori		2018/20.	Kontinuiran porast broja otvorenih privatnih obdaništa/igraonica
1.5.	Poreskim olakšicama i drugim pogodnostima podsticati privatni sektor za otvaranje obdaništa	Kanton, Općina, donatori, NVO-i		2018.	Na desnoj strani Općine egzistiraju dva vrtića u sastavu JU Djeca Sarajeva ("Žiš" i "Zeko"), te privatno obdanište "Bilingual Nursery School"
1.6.	Izgraditi vrtiće u ruralnim dijelovima, posebno na desnoj strani Općine u MZ u kojima nema vrtića	Kanton, JU "Djeca Sarajeva", Općina, donatori		2018.	U skladu s važećim normama i propisima na jednu grupu možemo imati jedno dijete sa poteškoćama. U vrtićima u sastavu JU "Djeca Sarajeva" imamo 23 djece sa poteškoćama, te dvoje djece u privatnim ustanovama. Djeca iz drugih socijalnih kategorija imaju prednost prilikom upisa. Preporuka: Više informacija o ovom pitanju ima nadležna Općinska služba.
Specifični cilj 2: Uspostaviti bazu podataka vrtića, broj djece u njima i broj osoblja					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
2.1.	Uspostaviti bazu podataka o vrtićima, djeci i uposlenom osoblju	Kanton, JU "Djeca Sarajeva", općinske službe, javne i privatne ustanove		2018.	Ukupno je osam vrtića u kojima boravi 914 djece. Privatnih vrtića je pet i u njima boravi 372 djece. Preporuka: Za naredni izvještaj potrebno je obezbijediti informaciju o broju zaposlenih.
2.2.	Djeca sa posebnim potrebama obuhvaćena predškolskim odgojem i obrazovanjem	Vrtići, općinske službe i Udruženje roditelja djece		2018/20.	U vrtićima u sastavu JU "Djeca Sarajeva" imamo 23 djece sa poteškoćama, te dvoje djece u privatnim ustanovama.

OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

Strateški cilj: Obezbiti obuhvat sve djece kvalitetnim osnovnim i srednjim obrazovanjem					
Specifični cilj 1: Obezbiti izgradnju nove škole, rekonstrukciju i nabavku kabinetske i druge opreme za škole					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
1.1.	Pomoći Općine u izgradnji, rekonstrukciji i opremanju i dogradnji škola "Mustafa Busuladžić" i izgradnji OŠ "Aneks", opremanje kabinet, nabavci nove opreme, biblioteka, sredstava za oglednu nastavu	Ministarstvo, Općina, drugi donatori		2018.	Izgrađena i otvorena OŠ "Aneks". Izgrađena i otvorena sportska sala u OŠ "Mustafa Busuladžić". Podržani su projekti renoviranja toaleta, produženog boravka, zamjena stolarije, opremanje kabinet nastavnim pomagalima, nabavka i ugradnja radijatora za škole "Mustafa Busuladžić", "Avdo Smilović", "Mehmedalija Mak Dizdar", "Meša Selimović", "Osman Nakaš", "Osman Nuri Hadžić", "Aleksa Šantić", "Umihana Čuvidina", "Skender Kulenović", "Sokolje".
1.2.	Organizovanje prevoza učenika OŠ "Sokolje" koji dolaze iz Smiljevića, Zabrdja, Rajlovca i Perivoja	Ministarstvo obrazovanja, nauke i mladih KS-a i Općina		2018.	Obezbijeden prevoz za 300 učenika Zabrdja, Smiljevići i Reljevo Dvor.
1.3.	Obezbiti produženi boravak za učenike u školama gdje postoji potreba, poseban prioritet dati desnoj strani općine	Ministarstvo obrazovanja, nauke i mladih KS i općinske službe		2018.	U devet osnovnih škola s lijeve strane Miljacke, izuzev OŠ "Skender Kulenović", organiziran je produženi boravak. U pet osnovnih škola s desne strane zbog prebukiranosti ne postoje uslovi za njegovu organizaciju. Preporuka: U narednom periodu pokušat će se iznaci rješenja i za djecu s desne strane Miljacke kako bi se pomoglo djeci, a i roditeljima.
1.4.	Obezbiti prostor za realizaciju vannastavnih aktivnosti u školama u kojima nedostaju; "Džemaludin Čaušević" i "Umihana Čuvidina"	Direktori škola, nastavnici i učenici, općinske službe		2018.	Služba je u 2018. pokrenula projekt realizacije vannastavnih aktivnosti za svih 15 novogradskih škola i obezbijedila dodatna sredstva za škole koje nisu imale adekvatan prostor za realizaciju istih.
1.5.	Organizacija općinskih takmičenja u znanju iz pojedinih predmeta	Ministarstvo obrazovanja, nauke i mladih KS, Prosvjetno-pedagoški zavod KS, osnovne škole i Služba obrazovanja, kulture i sporta		2018.	Uspješno su realizirana sva općinska takmičenja u skladu sa kalendarom PPZ. Preporuka: Za naredni izvještaj obezbijediti izvještaj o broju takmičenja i broju učesnika.
1.6.	Obezbiti dostupnost objekata obrazovanja osobama sa posebnim potrebama	Ministarstvo obrazovanja, nauke i mladih KS, osnovne škole i Služba obrazovanja, kulture i sporta		2018.	Obezbijeden je adekvatan pristup osobama sa poteškoćama u kretanju u svim obrazovnim institucijama na području Općine, ali je otežano kretanje unutar institucija jer nema liftova.

Specifični cilj 2: Obezbijediti uslove za kvalitetno obrazovanje sve djece bez diskriminacije				
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
2.1.	Uspostavljanje evidencija djece sa poteškoćama u razvoju, smetnjama u govoru i drugim smetnjama	Osnovne škole, vrtići, općinske službe, NVO-i	2018.	<p>Uspostavljena je evidencija u osnovnim školama i definiran individualni pristup i rad s djecom na otklanjanju/ublažavanju smetnji.</p> <p>Preporuka: Naredni izvještaj dopuniti evidencijom o djeci sa kojom raspolažu škole.</p>
2.2.	Organizovanje programa za pomoći i rehabilitaciju djece sa poteškoćama u razvoju i drugim smetnjama	Škole, vrtići, općinske službe, parlament, ministarstva, općinske službe, poduzetnici i NVO-i	2018	<p>U 2018. godini ONGS je finasirala devet udruženja koja se bave djecom sa poteškoćama u razvoju: "Budućnost", Udruženje oboljelih od cerebralne dječije paralize KS, Udruženje za podršku osobama sa intelektualnim poteškoćama, "Oaza", "Dajte nam šansu", "Radost", Udruženje "MISS", "Duga", Udruženje RVI Novi Grad Sarajevo, Fond za brigu o djeci bez oba roditelja, SOS dječje selo.</p> <p>Preporuka: Za naredne izvještaje potrebno je obezbijediti podatke o broju djece korisnika projekta, kao i o rezultatima projekta.</p>
2.3.	Prepoznavanje talenata, programi i podrška talentiranoj djeci u raznim oblastima stvaralaštva	Ministarstvo, škole, nastavnici, općina, donatori, NVO-i	2018.	<p>U 2018. Općina je pokrenula projekt Vannastavnih predmetnih i sportskih aktivnosti za talentirane učenike.</p> <p>Preporuka: Za naredni izvještaj pokušati dobiti više informacija o realizaciji ove mjeri, jer je bilo više inicijativa po pitanju talentirane djece posebno od članova Dječjeg parlamenta ONGS.</p>
2.4.	Obezbijediti što bolje uslove za kvalitetnu nastavu u osnovnim školama		2018.	<p>Otvorena je Osnovna škola "Aneks", izgrađena je sportska sala za učenike OŠ "Mustafa Busuladžić", a kontinuirana je podrška lokalne zajednice u poboljšanju kvaliteta boravka i realiziranja nastavnog procesa u školama u skladu s njihovim aplikacijama i projektima.</p>
2.5.	Mjere u prevenciji izostajanja učenika s nastave	Škole, razrednici, stručni saradnici u nastavi, roditelji, CSR-i	2018.	<p>U 2017/2018. godini bilo je šest učenika s lošim vladanjem, a sedam učenika je isključeno i neocijenjeno. Ukupan broj izostanaka iznosi 420.088 časova za 10.199 učenika, što prosječno po učeniku iznosi 41,2 časa. Od toga su 11.693 neopravdvana izostanka.</p> <p>Preporuka: Za naredni izvještaj dobiti informacije od osnovnih i srednjih škola koje se mjeru prevencije provode u cilju smanjenja izostanaka učenika sa nastave.</p>

2.6.	Organizovan produženi boravak u školama	Prosvjetno-pedagoški zavod, škole, općina		2018.	Produženi boravak je organiziran u OŠ: "Osman Nuri Hadžić" 75 učenika, "Čamil Sijarić" 100 učenika, "Aleksa Šantić" 110 učenika, "Fatima Gunić" 70 učenika, "Meša Selimović" 44 učenika, "Džemaludin Čaušević" 27 učenika, "M.M. Dizdar" 23 učenika, "Osman Nakaš" 67 učenika. Produženim boravkom obuhvaćeno je 516 učenika i uglavnom su zadovoljene potrebe roditelja. Napomena: U svim školama koje su imale prostorne mogućnosti obezbijeđen je produženi boravak. Preporuka: Za naredni izvještaj obezbjediti informaciju o broju djece koja imaju potrebu za produženim boravkom.
Specifični cilj 3: Senzibilizirati profesionalce koji rade s djecom i roditelje za uvažavanje mišljenja djeteta, podržati rad i aktivnosti Dječijeg parlamenta Općine Novi Grad Sarajevo					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
3.1.	Obezbijediti podsticajni ambijent u osnovnim i srednjim školama za participaciju djece	Škole, nastavnici, Vijeće učenika i Vijeće roditelja u školama, Dječiji parlament		2018.	Formirana Vijeća učenika i Vijeća roditelja u svim školama, aktivan i kvalitetan rad vijeća.
3.2.	Kvalitativno unapređenje funkcije Vijeća učenika, Vijeća roditelja i odjeljenskih zajednica	Škole, stručni saradnici u školi i Uprava škole, voditelji odjeljenskih zajednica, Dječiji parlament i projekti podrške NVO-a		2018.	Održani sastanci Vijeća učenika, postignut aktivizam učenika, Vijeća roditelja i Vijeća učenika, realizirani projekti u saradnji sa NVO-ima. Preporuka: Za naredni izvještaj obezbijediti informaciju o broju održanih sastanaka Vijeća učenika i roditelja, kao i broj projekta koji su realizovani od strane NVO-a.
3.3.	Informisanje učenika o svim žalbenim postupcima u školi, lokalnoj zajednici (Ombudsmani, Centar za socijalni rad, NVO)	Škola, odjeljenske starještine, Institucija ombudsmana i druge institucije		2018.	Za izvještajni period Stručni tim nije imao adekvatnu informaciju. Preporuka: Za naredni izvještaj obezbijediti potrebnu informaciju.
3.4.	Dječiji parlament Općine NGS aktivno radi i provodi aktivnosti i akcije na promociji dječijeg učešća i prava djeteta u zajednici	Škole, Dječiji parlament, općinske službe i NVO-i		2018.	Dječiji parlament kao jedan od oblika dječijeg udruživanja i participacije u zajednici radi aktivno od 2013 godine. U 2018. godini DP je imao više edukativno radnih sastanaka i nekoliko različitih aktivnosti kako u lokalnoj zajednici tako i šire. Realizovano je osam radionica, jedan susret djece s djecom iz BiH, prestavnici DP-a su učestvovali u četiri programa povodom obilježavanja 20. novembra, odlazak članova DP-a na sesiju u UN Komitet za prava djece u Ženevi i gostovanja u više emisija u medijima.
3.5.	Učešće članova Dječijeg parlamenta u izradi Akcionog plana za djecu ONGS i praćenju njegove realizacije, informisanju vršnjaka o stanju prava djece	Dječiji parlament, Stručni tim za izradu AP za djecu, NVO-i		2018.	U 2018. godini izrađena je brošura pod nazivom "Pet godina za čistu peticu", pripremljene preporuke za Izvještaj o stanju djece u BiH, promovisani rezultati rada parlamenta i projekta "Grad/općina po mjeri djeteta". Općina NGS za realizaciju projekta "Grad/općina po mjeri djeteta" izdvaja sredstava za realizaciju aktivnosti projekta koji realizuje u partnerstvu s Udrženjem "Naša djeca" Sarajevo. Članovi DP-a su imali priliku da otvore 15. sjednicu Vijeća općine NGS i da se obrate vijećnicima po pitanjima poštivanja prava djeteta na lokalnom nivou. Također su se sreljeli sa načelnikom Općine i drugim odgovornim osobama koje se bave pitanjima zaštite prava djeteta.

SLOBODNO VRIJEME DJECE, REKREACIJA, SPORT I KULTURA

Ciljevi i aktivnosti u području slobodnog vremena djece

Strateški cilj: Organiziranje slobodnog vremena djece u skladu sa potrebama djece i mladih					
Specifični cilj 1: Obezbijediti približno jednake uslove za sport i rekreaciju na cijelom prostoru općine					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
1.1.	Izgradnja i rekonstrukcija sportskih površina za rekreativne aktivnosti djece i mladih, posebno na desnoj strani općine Izgradnja sportskih površina i mobilijara u MZ Staro Hrasno, Aneks, Švrakinino Selo I do III i Dobrinja I, Ali-pašino naselje C	Općina NGS Općina		2018.	Izgrađeno igralište u ulici Hekim Oglu Ali-Paše u MZ Ali-pašin Most. Stavljen u funkciju sportski teren u Bojniku. U toku rekonstrukcija dječijih igrališta u naseljima Mojstir i Dobrinja. Dječija igrališta u ulici Olimpijska na Mojstiru i Ali-bega Firdusa u Švrakinom Selu, te u naselju Dobrinja u ulici Akifa Šeremeta gdje se nekada nalazio amfiteatar planirano je uređenje terena.
1.2	Izgradnja fiskulturnih dvorana u školama koje je ih nemaju	Ministarstvo obrazovanja, Općina i donatori		2018.	Izgrađena dvorana OŠ "Behaudin Selmanović", u toku izgradnja u OŠ "Umihana Čuvidina".
1.3.	Obezbijediti prostor za vannastavne aktivnosti u OŠ "Mustafa Busuladžić", "Umihana Čuvidina", "Avdo Smailović" i "Džemaludin Čaušević"	Općina NGS i škole		2018.	U izvještajnom periodu nije rađeno na realizaciji aktivnosti. Preporuka: Obezbijediti informaciju.
1.4.	Promocija izgrađenih objekata i promocija sporta	Općinske službe, škole, sportski klubovi		2018.	Na sportskim takmičnjima u okviru Novogradskih dana učestvovalo je oko 230 ekipa iz 300 klubova s oko 4.000 takmičara koji su se natjecali u 80 disciplina (karate, atletika, plivanje, kickbox, taekwando...). Sportske manifestacije su održane u dvoranama i na vanjskim sportskim terenima. Cilj sportskog dijela manifestacije bio je da se uključi što veći broj učenika osnovnih i srednjih škola.
1.5.	Evidencija sportskih klubova i sportista u općini	Općinske službe, klubovi		2018.	Od uspostave registra novogradski sport danas broji 65 sportskih klubova/društava koji djeluju na području općine, a kod njih su zastupljeni svi sportovi. Po dostupnim podacima za 2017/2018. godinu ukupno je 2.009 takmičara u svim sportovima što je za 779 više u odnosu na prošlu godinu. Ukupan broj članova prema dostavljenim podacima sportskih udruženja/klubova iznosi 5.262 člana.

1.6.	Osnivanje dječijih sportskih klubova	Općina, NVO, osnovne i srednje škole
1.7.	Kvalitet aktivnosti rada s djecom u klubovima	Uprava i članstvo kluba
1.8.	Aktivnosti na postizanju vrhunskih rezultata u sportu	Uprava i treneri u klubovima
1.9.	Oblici podrške nadarenim sportistima	Općinske službe

2018.	Na području Općine egzistira i djeluje 65 sportskih klubova u fudbalu, košarci, rukometu, odbojci, borilačkim, vodenim i zimskim sportovima, atletici, bočanju, ritmičkoj gimnastici, plesu, streljaštvu, bilijaru, ribolovu, šahu i planinarstvu. Nekoliko sportskih klubova u svoje aktivnosti osim djece, omladine i rekreativaca uključuje osobe s invaliditetom. Preporuka: Za naredni izvještaj pripremiti informaciju o broju djece koja su uključena u rad klubova.
2018.	Prema evidenciji oko 300 certificiranih trenera radi u sportskim klubovima
2018.	Oko 50 perspektivnih mlađih sportista se ističe u boksu, taekwandou, plivanju, odbojci, karateu, bilijaru, skijanju i košarci. Preporuka: Za naredni izvještaj obezbijediti informaciju o broju talentiranih sportista djece.
2018.	U 2018. godini dodijeljeno je 18 sportskih stipendija.

Specifični cilj 2: Razvijanje sporta i drugih rekreativnih aktivnosti za djecu

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
2.1.	Podsticati organiziranje škola sporta planski da obuhvataju pojedine dijelove općine	Općinske službe, Stručni tim za provođenje Strategije sporta i treneri	2018.	Aktivnosti se provode u okviru postojećih aktivnosti službe, klubova koji djeluju na području Općine. Evidencijom je utvrđeno da su klubovi registrovani na cijelom području Općine. Preporuka: U narednom periodu potrebno je raditi na stvaranju jednakih uslova za različite sportske aktivnosti djece na Općini.
2.2.	Organizirati razna druženja i izlete za roditelje i djecu u Centru za edukaciju, sport i rekreaciju "Safet Zajko", "Parku šume Mojmilo" i Memorijalnom centru "Žuč"	Općinske službe, NVO-i, privrednici, roditelji	2018.	U okviru rada službe realizirane su posjete učenika 6. razreda 15 novogradskih škola Memorijalnom centru "Žuč", kao i posjete vrtića Centru za edukaciju, sport i rekreaciju "Safet Zajko".
2.3.	Organizirati takmičenja djece i roditelja u Centru za edukaciju, sport i rekreaciju "Safet Zajko" u Halilovićima uz prigodna sportska takmičenja	Općinske službe, sportski klubovi, privrednici, roditelji	2018.	Organizirana manifestacija "Porodični dan" u Centru "Safet Zajko" uz prigodna takmičenja za djecu i roditelje. Preporuka: Za naredne izvještaje obezbijediti broj učesnika djece i roditelja.
2.4.	Uključivanje djece s poteškoćama u razvoju u različite oblike aktivnosti u provođenju slobodnog vremena	Općinske službe, udruženja i roditelji, privrednici	2018.	U saradnji s Udruženjem za unapređenje obrazovanja i podrške djeci sa i bez poteškoća u razvoju "EDUS" organizirana je rekreativno biciklistička trka pod sloganom "Vozim za nekoga sa autizmom". Vožnji biciklima od zgrade RTV doma do Centra "Safet Zajko" su se pridružile brojne javne ličnosti, sportisti, rekreativci i brojni građani, a u parku Centra "Safet Zajko" nastavljeno je druženje uz prigodan program. Preporuka: Za naredni izvještaj obezbijediti broj uključene djece.
2.5.	Organizirati školska sportska takmičenja djece na nivou općine	Općinske službe i škole	2018.	Organizirano vannastavno takmičenje u košarci za dječake i takmičenje za djevojčice u odbojci. Liga novogradskih škola obuhvatila je oko 500 učenika koji su se natjecali u košarci i odbojci.
2.6.	Općinskom vijeću dostaviti informaciju o uspjehu učenika	Općinske službe	2018.	Prijemi učenika se realiziraju kroz obezbjeđenje adekvatnih nagrada i prijema kod ON. Preporuka: Navedeni cilj treba objediniti sa 2.7.

2.7.	Općinski načelnik organizira prijem za najuspješnije takmičare	Općinske službe, načelnik
2.8.	Škola skijanja za učenike osnovnih škola	Ministarstvo za obrazovanje, općina
2.9.	Škola plivanja za učenike osnovnih škola	Općina, Olimpijski bazen "Otoka"
2.10.	Rekreacione aktivnosti djece i mladih u klizanju	Općina, zimsko klizalište "Dobrinja"
2.11.	Izgradnja biciklističkih staza	Općina
2.12.	Izgradnja ploha šaha na otvorenom	Općina
2.13.	Organiziranje različitih aktivnosti za djecu – izviđačke, aktivnosti na upoznavanju i zaštiti prirodne okoline, uređenje dvorišta za igru i zelenih površina	Općina, NVO-i, roditelji, privrednici
2.14.	Organizirani odmor za djecu iz socijalno ugroženih porodica u odmaralištima i domovima za djecu	Kanton Općina, CSR, NVO-i, privrednici

	Prijemi učenika se realiziraju kroz obezbjeđenje adekvatnih nagrada i prijema kod ON.
2018.	Ove godine nije realizirana škola skijanja jer je istu provodilo na nivou Kantona Sarajevo resorno ministarstvo.
2018.	1.100 djece uključeno u obuku za školsku 2018/2019.
2018.	Ledena ploha postavljena u Centru za edukaciju, sport i rekreaciju u periodu od 25. decembra 2018. do 15. februara 2019. godine. Broj posjetitelja na klizalištu je bio oko 14.000 djece i mladih. Preporuka: Zamjeniti zimsko klizalište "Dobrinja" sa Centrom "Safet Zajko".
2018.	Izgrađena biciklistička staza na potezu od Dobrinje do Otoke. Preporuka: Zatražiti od resorne službe tačnu kilometražu izgrađene staze.
2018.	U ovom periodu nisu izgrađene nove plohe za šah.
2018.	U okviru projekta "Planinarske družine" kroz planinarsku školu u 2019. sa 14 osnovnih i dvije srednje škole realizuju se planinarske i ekološke aktivnosti. U 16 planinarskih družina imamo 435 mladih planinara.
2018.	Služba za obrazovanje, kulturu i sport nije nadležna za ove aktivnosti, a da li su provedene aktivnosti u okviru Crvenog krsta ili udruženja, Stručni tim nije imao informacije. Preporuka: Ukoliko je riječ o djeci iz socijalno ugroženih porodica potrebno je u narednom periodu pokrenuti neke aktivnosti u okviru Službe za boračka pitanja, rad, socijalna pitanja i zdravstvo kao i NVO-a i drugih donatora.

Ciljevi i aktivnosti u okviru područja kulturne aktivnosti

Strateški cilj: Razviti infrastrukturu za razvoj kulturnih aktivnosti					
Specifični cilj 1: Obezbijediti ravnomjernu rasprostranjenost kulturnih institucija i sadržaja u Općini					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
1.1.	Unaprijediti rad postojećih domova kulture u MZ	Općina i kulturna društva, NVO-i		2018..	<p>Centar za kulturu "Švrakino Selo" dat na korištenje KUD "Daire". Kulturni centar u Reljevu nije stavljen u funkciju.</p> <p>Preporuka: U narednom periodu treba raditi na iznalaženju rješenja kako bi se prostor Kulturnog doma u Reljevu što prije stavio u funkciju za potrebe djece koja u tom djelu općine nemaju dovoljno prostora za slobodne aktivnosti.</p>
1.2.	Izgraditi nove ili prilagoditi postojeće objekte za kulturne potrebe i aktivnosti	Kantonalno ministarstvo i Općina, drugi donatori		2018.	Upućena inicijativa za formiranje depandansa kuća Žigića na području Općine Novi Grad Sarajevo prema resornom ministarstvu.
1.3.	Centri za kulturne aktivnosti djece	Ministarstvo, općinske službe, NVO-i, privredni sektor		2018.	U okviru Centra za kulturu na Dobrinji – Vila Hadžihalilovića djeluje šest radionica, tri muzičke, dramska, foto i video, te likovna. Ukupno 103 djece je uključeno u navedene radionice. Radionice su besplatne.
1.4.	Obezbijediti mješovito upravljanje u kulturnim institucijama	Općina, NVO-i		2018.	<p>Potpisani protokoli o međusobnim obavezama provedene aktivnosti.</p> <p>Preporuka: Za naredni izvještaj treba obezbijediti adekvatnu informaciju o realizaciji ove mjere.</p>
1.5.	Obezbijediti prostore za biblioteke i organizirati prikupljanje knjiga, posebno na desnoj strani općine	Općina i biblioteke Sarajeva, Ministarstvo kulture, MZ, NVO		2018/20.	Pet odjeljenja Biblioteka Sarajevo se nalazi na području Općine od kojih je jedna u ulici Kasima Hadžića na desnoj strani općine. Formirana je mini biblioteka u okviru Centra za kulturu Dobrinja – Vila Hadžihalilovića. Formirana je i biblioteka u novooizgrađenoj OŠ "Aneks", te su nabavljane i dostavljane knjige u školske biblioteke.
Specifični cilj 2: Društvene akcije za podsticanje svih vrsta dječjeg stvaralaštva					
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
2.1.	Tradicionalne manifestacije koje se realiziraju u općini, Dani Općine, Dan dječje radosti, Dan prvačića, Dan porodice, Dječja nedjelja, Dan prava djeteta	Općinske službe, NVO-i		2018.	Realizirana 23. tradicionalna manifestacija "Novogradski dani 2019", realizirane su 22 kulturne manifestacije. U programima je uživalo oko 30.000 građana.
2.2.	Podrška kulturno- umjetničkim društvima koja djeluju na Općini, promociji kulturne baštine i uključenost djece u kulturne programe	Općinske službe i društva, privrednici/ sponzori, ambasade		2018.	Podrška KUD-ovima koji djeluju na području Općine: "Daire", "Saobraćajac", "Bulbul", "Dobrinja 93" i "Gajret". Prema evidenciji 633 djece i omladine su članovi KUD-ova, dok su 33 člana stručna lica.
2.3.	Smotre dječjeg stvaralaštva i stvaralaštva za djecu iz različitih oblasti umjetnosti i kulture	Ministarstvo kulture, općinske službe, KUD-ovi, NVO-i, privrednici/sponzori, ambasade		2018	Organiziran je 5. Internacionalni festival folklora i tradicionalne pjesme u kojem su osim predstavnika iz BiH učestvovala kulturno-umjetnička društva iz Turske, Sjevernog Kipra, Srbije, Hrvatske, Makedonije i Crne Gore. Više od 400 učesnika je nastupilo pred oko 1.000 gledatelja.

2.4.	Koncerti za djecu i koncerti djece na nivou općine, grada i kantona	Općinske službe, muzičke škole, KUD-ovi, NVO-i i privrednici/sponsori
2.5.	Nagrade i stipendije za djecu iz oblasti kulturnog stvaralaštva	Općina, fondacije, načelnik
2.6.	Konkursi Općine na očuvanju kulturne i zavičajne baštine	Općina, Grad, NVO-i
2.7.	Akcije promocije kulturnih vrijednosti/programa	Ministarstvo, škole, NVO-i, Općina
2.8.	Akcije prevencije od negativnog utjecaja na djecu, šunda i kiču u kulturno-umjetničkom stvaralaštvu u medijima (elektronskim)	Ministarstvo, sredstva informisanja, Općina, NVO-i

2018.	U na početku 2019. godine organiziran je internacionalni i takmičarski festival dječijih pjesama "Djeca su vojska najjača". Publici se predstavilo 12 izvođača, sedam sa šireg prostora BiH i pet iz regije od Makedonije do Slovenije. Prisustvovalo je 300 djece, a festival je prikazan na FACE TV.
2018.	U okviru redovnih stipendija predviđeno je stipendiranje učenika za kulturno-umjetničko stvaralaštvo. Preporuka: Formirati evidenciju djece koja dobijaju stipendije za oblast kulturnog-umjetničkog stvaralaštva.
2018.	U izvještajnom periodu Stručni tim nije imao informacije o posebnim konkursima kojima Općina podstiče stvaralaštvo kod djece. Preporuka: U narednom periodu potrebno je pokrenuti aktivnosti na podsticanju stvaralaštva kod djece putem konkursa na različite teme kako bi se promovisale kulturne vrijednosti u zajednici.
2018.	U okviru saradnje sa kulturnim institucijama realizirane su posjete učenika novogradskih škola Gazi Husrev-begovoј biblioteci, Bošnjačkom institutu, Zemaljskom muzeju i depandansu Brusa-bezistan i Muzeju Sarajevo1878–1918” JU Muzej Sarajeva. Učenici su također posjetili ratni Tunel spasa i Memorijalni centar u Srebrenici. Navedene institucije je posjetilo je 3.600 učenika sedmih, osmih i devetih razreda.
2018.	Organizovano šest radionica u okviru Centra za kulturu Dobrinja, prikazivanje edukativnih filmova u kinu Novi Grad, realizacija muzičkih sadržaja i programa Sarajevo Film Festivala.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DJECE

Strateški cilj: Izgradnja i rekonstrukcija zdravstvene infrastrukture					
Specifični cilj: Rekonstrukcija i dogradnja JU Dom zdravlja Otoka Sarajevo					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
1.1.	Rekonstrukcija JU DZ "Otoka"	Ministarstvo, Općina i donatorska sredstva		2018.	Rekostrukcija JU DZ "Otoka" nije u potpunosti završena, ali još nisu u potpunosti stavljeni u funkciju sve specijalističke službe. Pedijatrija je u funkciji.
Strateški cilj 2: Kvalitetna primarna zdravstvena zaštita djece					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
2.1.	Organizacija primarne zdravstvene zaštite djece	Ministarstvo, Općina, zdravstvene institucije		2018.	Dom zdravlja Novi Grad egzistira na dva lokaliteta, Centralni objekat i Saraj Polje i 17 ambulanti porodične medicine.
2.2.	Zdravstvenu zaštitu za djecu od 0 do 7 godina provodi dovoljan broj pedijatara	Dom zdravlja		2018/20.	U predškolskom dispanzeru radi devet specijalista pedijatrije. Registrovano je 11.000 pacijenata od 0 do 6 godina ili 1.200 pacijenata po jednom pedijatru. Normativ je jedan pedijatar na 1.000 djece, što dovodi u pitanje kvalitet rada i pruženih usluga. Po tom normativu u predškolskom dispanzeru nedostaju dva pedijatra. Za optimalan rad predškolskog dispanzera normativ se mora mijenjati i trebalo bi biti jedan pedijatar na 900 djece, što znači da nedostaju tri pedijatra. Preporuka: Povećati broj pedijatara, uskladiti sa brojem registriranih pacijenata.
2.3.	Organizacija primarne zdravstvene zaštite djece sa posebnim potrebama	Ministarstvo, Općina i zdravstvene institucije		2018.	Postoji infrastruktura, timski rad s djecom sa posebnim potrebama. U timu su pedijatar, logoped, defektolog, psiholog i socijalni radnik.
2.4.	Obuhvat djece zdravstvenom zaštitom	Zdravstvene institucije		2018.	Sva djeca su obuhvaćena, tj. korisnici zdravstvenog osiguranja.
2.5.	Sistematski pregledi koji se vrše od 0 do 12 mjeseci, od 1 do 7 i od 7 do 15 godina, kontrola zdravstvenog stanja djece i analiza pojave oboljenja kod djece	Ministarstvo, Zavod zdravstvenog osiguranja		2018.	U prvoj godini života obavlja se šest sistematskih pregleda. Od 1 do 7 godina sistematski pregled se obavlja jedanput godišnje, prilikom upisa u školu.
2.6.	Provoditi preventivne aktivnosti na korekciji rezultata školskih sistematskih pregleda	Zdravstvene službe domova zdravlja		2018.	Redovni sistematski pregledi, radionice, predavanja, angažovanje fizijatra, aktivnosti u okviru Dječije nedelje.
Specifični cilj 3: Zdravstvena zaštita trudnica i dojilja					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
3.1.	Obuhvat trudnica sistematskim pregledima u trudnoći	Dom zdravlja		2018.	Za ovaj Izvještaj nema adekvatnih informacija, ali će za naredni izvještaj biti obezbijeđene.
3.2.	Omogućeni besplatni pregledi za nezaposlene trudnice	Dom zdravlja		2018.	Za ovaj Izvještaj nema adekvatnih informacija, za naredni izvještaj bit će obezbijeđene.
3.3.	Aktivnosti na provođenju mjera za rizične trudnoće	Dom zdravlja		2018.	U ovom izvještajnom periodu nisu dobijene adekvatne informacije. Iste će biti obezbijeđene za naredni.

3.4.	Promocija dojenja	Dom zdravlja, Općina i NVO-i
3.5.	Akcije koje se provode za obilježavanje Nedjelje dojenja	Ministarstvo, bolnice i NVO-i
3.6.	Vodenje registra neurorizične djece pri nadležnom rodilištu i da li se unose podaci u zdravstvenu knjižicu djeteta	Ministarstvo, bolnice, matična služba, Zavod zdravstvenog osiguranja

2018.	U okviru obilježavanja Svjetske sedmice dojenja vrši se promocija, a također i stalna promocija.
2018.	Informacije o provedenoj aktivnosti nisu dobijene za Izvještaj. U daljem praćenju treba obezbijediti informacije.
2018.	U okviru Pedijatrijske klinike, na odjelu Neonatologije vodi se evidencija neurorizične djece.

Specifični cilj 4: Smanjenje perinatalne i dojenačke smrtnosti i vakcinacija djece

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti
4.1.	Vodenje registra perinatalne i dojenačke smrtnosti djece	Ministarstvo, bolnice, Zavod zdravstvenog osiguranja
4.2.	Aktivnosti na pravovremenoj prijavi djece, posebno romske djece	Bolnice i matični uredi
4.3.	Aktivnosti na obuhvatu djece vakcinacijom i vrste cjepiva	Ministarstvo, domovi zdravlja

Rok	Indikatori
2018.	U okviru Pedijatrijske klinike, na odjelu Neonatologije vodi se evidencija neurorizične djece.
2018.	Matični ured Općine Novi Grad Sarajevo ne šalje pravovremeno spiskove. U prosjeku je oko 1.000 kartona romske djece.
2018.	Na zadovoljavajućem nivou.

Specifični cilj 5: Prevencija

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti
5.1.	Edukacija o održavanju zdravlja zuba	Zdravstvene ustanove, NVO-i i škole
5.2.	Educirati adolescente u oblasti reproduktivnog zdravlja, spolno prenosivih bolesti i njihov utjecaj na život mladih	Općina, NVO-i, škole i zdravstvene ustanove
5.3.	Edukacija o zaštiti mentalnog zdravlja djece	Ambulante za mentalno zdravlje, škole i NVO-i
5.4.	Edukacija o zdravoj prehrani, zdravim načinima života i pretilosti djece	Zdravstvene ustanove, škole, NVO-i i mediji
5.5.	Edukacija o štetnosti pušenja, alkohola, droga i HIV/AIDS-a	Zdravstvene ustanove, škole, NVO-i i mediji
5.6.	Prevencija i briga za djecu oboljelu od teških bolesti	Ministarstvo, zdravstvene ustanove
5.7.	Aktivnosti na sprečavanju i liječenju trauma kod djece	Zdravstvene ustanove, psihijatrijska savjetovališta, NVO-i

Rok	Indikatori
2018.	Informacije će biti obezbijeđene za naredni izvještaj.
2018.	Informacije će biti obezbijeđene za naredni izvještaj.
2018.	Informacije će biti dostupne za naredni izvještaj.
2018.	Edukacije se vrše u vrtićima i školama.
2018.	Informacije o ovoj mjeri bit će obezbijeđene za naredni izvještaj.
2018.	Informacije o ovoj mjeri bit će obezbjeđene u narednom izvještaju.
2018.	Postoje certificirani doktori koji provode aktivnosti na sprečavanju i liječenju trauma kod djece.

Specifični cilj 6: Zdravstveni nadzor u funkciji zdravlja djece

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti
6.1.	Zdravstveni nadzor nad ustanovama i objektima u kojima borave djeca	Inspeksijske službe Općine, institucije za djecu
6.2.	Aktivnosti na primjeni Zakona o zabrani pušenja i točenja alkohola	Inspeksijske službe Općine, trafike i ugostiteljski objekti
6.3.	Pojačane kontrole rada kladionica	Inspeksijske službe Općine i kladionice

Rok	Indikatori
2018.	Indikatori za ovu mjeru će biti prikazani u narednom izvještaju.
2018.	Informacije o ovoj mjeri će biti u narednom izvještaju.
2018.	Indikator po ovoj mjeri će biti u narednom izvještaju.

SIGURNO I ZDRAVO OKRUŽENJE ZA DJECU

Strateški cilj: Zaštita djece i porodica u Općini Novi Grad Sarajevo

1.3 Regulisanje starateljstva nad maloljetnim licima

Aktivnosti Četvrte policijske uprave iz segmenta starateljstva nad maloljetnim licem ogleda se u vidu pružanja asistencije nadležnom Kantonalnom Centru za socijalni rad i kroz kontinuirane obilaske SOS Dječijeg sela kao ustanove za smještaj djece bez roditeljske skrbi.

U mjesecu februaru 2019. godine u zajedničkoj aktivnosti koju su sprovele Kantonalni Centar za socijalni rad Općine Novi Grad i Četvrta policijska uprava na adresi u ulici Goraždanska izvršeno je izuzimanje malodobnog Ž.A. iz porodice koji je potom smješten u adekvatnu ustanovu koja vodi brigu o djeci bez roditeljske skrbi.

Strateški cilj: Zaštita djece i porodica u Općini Novi Grad Sarajevo

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
1.3.	Regulisanje starateljstva nad maloljetnim licem	Kantonalni Centar za socijalni rad i MUP Novi Grad	Mart 2019–	01 slučaj

Specifični cilj3: Zaštita i jačanje djece ugrožene porodičnim prilikama u Općini Novi Grad Sarajevo

1.1 Na području koje pokriva Četvrta policijska uprava samo u jednom slučaju policijski službenici zaduženi za rad policije u zajednici su na adresi u ulici Gradačačka izvršili posjetu porodici s ciljem uvida u vršenje roditeljske dužnosti, kod porodice u kojoj se jedno malodobno dijete udaljilo od kuće zbog porodičnih problema. Navedena aktivnost realizovana je uz saradnju sa Centrom za socijalni rad Općine Novi Grad, koji su poduzeli sve mjere iz njihove nadležnosti.

U Policijskoj upravi Novi Grad za izvještajni period mart 2018/2019. nije zabilježen nijedan slučaj u kome je izrečena mjera uvođenja nadzora nad vršenjem roditeljskog staranja.

Specifični cilj: Zaštita i jačanje djece ugrožene porodičnim prilikama u općini

R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
3.2	Aktivnost na razvoju vršenja roditeljskih dužnosti	Kantonalni Centar za socijalni rad, MUP,	Mart 2018–mart 2019.	01 slučaj

Strateški cilj: Obezbijediti uslove za siguran i zdrav život sve djece u općini

Specifični cilj 2: Mjere protiv zloupotrebe alkohola i psihotropnih supstanci:

2.1 Odjeljenje kriminalističke policije Četvrte policijske uprave na području Općine Novi Grad kontinuirano sprovodi akciju na sprečavanju upotrebe, odnosno zloupotrebe psihotropnih supstanci. U akciji odjeljenja kriminalističke policije pet dana u sedmici učestvuje šest policijskih službenika koji u periodu od 16 do 24h rade na sprečavanju krivičnih djela iz oblasti krivičnih djela protiv zdravlja ljudi sa posebnim akcentom na krivična djela Posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga i Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga.

2.2 Za izvještajni period mart 2018–mart 2019. godine istražitelji odjeljenja kriminalističke policije lišili su slobode 74 lica koja su zatečena pri izvršenju krivičnih djela i od kojih su oduzeta narkotička sredstva, dok su nakon izvršenih istražnih radnji/vještačenja prema Kantonalnom tužilaštvu upućena 23 izvještaja o učinjenom krivičnom djelu.

2.3 U školskoj 2018. godini u Osnovnoj školi "Džemaludin Čaušević" za učenike šestih i osmih razreda održane su četiri edukativne radionice u sklopu realizacije projekta "Reci drogama NE", kojom prilikom je 85 učenika upoznato sa pojmom ovisnosti, vrstama droga, štetnim posljedicama njihove upotrebe te zakonskim odredbama i sankcijama u skladu sa starosnom dobi izvršioca. Pored učenika radionici su prisustvovali pedagog osnovne škole, te razredni nastavnici koji su kroz pitanja i komentare uzeli aktivno učešće u realizaciji navedenog projekta.

Također, radionice na teme sprečavanja upotrebe odnosno zloupotrebe narkotičkih sredstava tokom mjeseca februara 2019. godine realizovane su i u Srednjoj elektrotehničkoj školi. Realizacija radionice izvršena je u saradnji s istražiteljima Odjeljenja kriminalističke policije. Cilj projekta je bio upoznati učenike sa štetnim efektom upotrebe narkotičkih sredstava te tretiranjem ove pojave kroz krivično zakonodavstvo. Radionica je realizovana za učenike trećih razreda kojom prilikom je obuhvaćeno oko 80 učenika.

Specifični cilj 2: Mjere protiv zloupotrebe alkohola i psihotropnih supstanci				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
2.2	Akcija prevencije zloupotrebe narkotika	Istražitelji OKP	Mart 2018–mart 2019.	74 izvršioča
2.3	Projekat "Reci drogama NE"	Policajci u zajednici, istražitelji OKP	Februar 2019.	165 učenika, 02 pedagog, 05 nastavnika

3.4 Da bi se uticalo na smanjenje broja saobraćajnih nezgoda, ali i veći stepen zaštite djece u saobraćaju, početkom školske 2018/2019. godine u mjesecu septembru za učenike prvih razreda realizovan je projekat "Djeca u saobraćaju". Projekat je obuhvatilo učenike svih prvih razreda osnovnih škola sa područja Općine Novi Grad. Izvršena je edukacija 710 učenika koji su upoznati s osnovnim pravilima u saobraćaju, kada je u pitanju kretanje pješaka, prelazak preko saobraćajnica sa i bez postavljanje saobraćajne svjetlosne signalizacije. Osim učenika, tokom održavanja radionica bili su prisutni i učitelji. Ova vrsta edukacije realizuje se s početkom nove školske godine u mjesecu septembar/oktobar, tako da će se njegova realizacija biti nastavljena i u narednom periodu.

Specifični cilj 3: Sigurnosne mjere za djecu u saobraćaju

3.1 Saradnja s lokalnom zajednicom predstavlja bitan segment rada policije u zajednici. Shodno ostvarenoj saradnji Policijska uprava je na osnovu dobivenih informacija od građana putem mjesne zajednice uputila zahtjev Ministarstvu unutrašnjih poslova i Ministarstvu prometa i komunikacija za postavljanje usporivača saobraćaja i videokamera za mjerjenje brzine motornih vozila u ulici Safeta Zajke na dijelu od kružnog toka do raskrsnice s ulicom Kasima Hadžića. Postavljanje ove vrste signalizacije predstavljalo bi jednu od preventivnih mjera za sigurnost djece na tom području.

3.2 Na osnovu informacije dobivene od Kantonalnih javnih komunalnih preduzeća, policijski službenici na nivou ove uprave sproveli su akciju "Akcija čišćenja Kantona Sarajevo", te uz angažman "Pauk službe" izvršili uklanjanje nepropisno parkiranih vozila ispred škola, ulaza, požarnih puteva, pješačkih zona, trotoara i drugih javnih površina. Za vrijeme akcije uklonjeno je 11 vozila, izdato 11 prekršajnih naloga, čime se omogućilo nesmetano kretanje pješaka i osoba s invaliditetom na trotoarima.

3.3 Tokom 2018. godine u saobraćajnim nezgodama koje su se dogodile na području Općine Novi Grad, 28 učesnika starosne dobi od 0 do 18 godina zadobilo je povrede, dok u istom periodu nije zabilježen nijedan slučaj nasilne smrti djece. U odnosu na 2017. godinu u kojoj je prilikom saobraćajnih nezgoda povrijeđeno 25 malodobnih lica, jasno je da je došlo do povećanja broja povrijeđenih malodobnih lica i to za 12%. Shodno toj činjenici, Četvrta policijska uprava je sačinila plan pojačanih mjera i radnji na održavanju povoljnog stanja sigurnosti saobraćaja na području Policijske stanice Novi Grad, Policijske stanice Dobrinja i Policijskog odjeljenja Rajlovac u kojem je detaljno analizirano stanje saobraćaja uz sagledavanje kompletne problematike koja se odnosi na uzroke saobraćajnih nezgoda. Najviše saobraćajnih nezgoda dogodilo se u ulicama Safeta Zajke, Safeta Hadžića, Želimira Vidovića Kelija, A transferzala i Bulevar Meše Selimovića. Na spomenutim lokacijama usmjerene su aktivnosti policijskih službenika na kontrolu vozača i vozila sa posebnim akcentom na kontrolu brzine, upravljanje vozilom pod dejstvom alkohola, upravljanje vozilom prije sticanja prava na upravljanje, upravljanje neregistrovanim vozilima i drugim prekršajnim propisima Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini.

Važno je istaći da se na polju prevencije realizovao projekat "Kako izgubiti vozačku dozvolu". U okviru ove kampanje svim mjesnim zajednicama podijeljene su promotivne plakate na kojim su istaknuti zakonski okviri za počinioce sljedećih prekršaja: upravljanje vozilom pod dejstvom alkohola, prekoračenje dozvoljene brzine kretanja, upravljanje vozilom prije sticanja prava, upravljanje neregistrovanim vozilom, i sl.

Specifični cilj 3: Sigurnosne mjere za djecu u saobraćaju				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
3.1	Preventivne mjere u signalizaciji i izradi te postavljanje saobraćajnih znakova, preprega, pješačkih staza u blizini objekata u kojim borave djeca	Policija, općinske službe	Mart 2019.	01 zahtjev
3.2	Mjere koje se poduzimaju za kretanje invalidne djece i druge djece sa poteškoćama u razvoju	Policija, Komunalna služba "Pauk"	Mart 2019.	11 vozila, 11 vozača
3.3	Prevencija saobraćajnih nezgoda s učešćem djece	Policija, škola	Septembar/ oktobar 2018.	01 kampanja 01 projekt 710 učenika 10 učitelja
3.4	Prevencija nasilne smrti djece od 0 do 18 godina u općini	Policija	Mart 2018/2019.	Nije zabilježen nijedan slučaj

Specifični cilj 4: Zaštita djece od mina i drugih eksplozivnih naprava

4.1 Također, na polju prevencije tokom mjeseca marta 2018. godine za učenike četvrte srednje škole na području Općine Novi Grad (V Sportska gimnazija, Gimnazija Dobrinja, Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu i Srednja elektrotehnička škola) izvršena je edukacija učenika, nastavnog osoblja i roditelja o protivpravnom ponašanju i "lažnim dojavama o postavljanju eksplozivnih naprava". Ovaj projekat obuhvatilo je oko 700 učenika i 39 nastavnika koji su edukovani o štetnosti pojave lažnih dojava o postavljanju eksplozivnih naprava koje izazivaju osjećaj uznemirenosti građana te sankcionisanje izvršilaca ovih djela po važećim zakonskim propisima. Projekat su realizovali OKP radnik i policajci u zajednici.

4.2 Prema uspostavljenom cilju i zadatku Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad kao aktivnost zaštite djece od mina i drugih eksplozivnih naprava predviđeno je educiranje

učenika osnovnih i srednjih škola o štetnosti minsko-eksplozivnih sredstava u okruženju te načinu reagovanja u slučaju uočavanja eksplozivnih sredstava. Ovaj zadatak je tokom šestog mjeseca realizovan u Osnovnoj školi "Džemaludin Čaušević" za učenike V razreda. Radionica za učenike realizovana je partnerskim djelovanjem policajaca u zajednici i LOT tima EUFOR-a kojim je obuhvaćena edukacija 50 učenika. Nakon izvršene edukacije u mjesecu novembru, policijski službenici zaduženi za rad policije u zajednici prisustvovali su općinskom takmičenju "Upozorenje na opasnosti od mina" koje se održavalo u prostorijama Osnovne škole "Mehmedalija Mak Dizdar" u organizaciji takmičenja. Pored policajaca u zajednici bili su prisutni predstavnici Crvenog krsta, Gorske službe spašavanja i Civilne zaštite. U takmičenju je učestvovalo 100 učenika iz svih osnovnih škola sa područja Općine Novi Grad, gdje su učenici kroz takmičarske discipline iskazali svoje znanje iz oblasti poznavanja opasnosti minsko-eksplozivnih sredstava.

4.3 U mjesecu novembru policajci u zajednici radili su na realizaciji projekta "Praznici bez pirotehničke", odnosno "Budi siguran bez petardi" te u Osnovnoj školi "Behaudin Selmanović" održali edukativnu radionicu. Na spomenutoj radionici 22 učenika VII-3 razreda upoznati su sa štetnostima upotrebe pirotehničkih sredstava i zakonskim tretiranjem ove pojave u skladu sa Zakonom o prekršajima protiv javnog reda i mira KS, kada su izvršiocu malodobna lica.

4.4 Pored preventivnih mjera koje je poduzela Četvrta policijska uprava na sprečavanju upotrebe pirotehničkih sredstava, ostvareni su rezultati ove policijske uprave i na polju represivnog djelovanja. Tako je tokom mjeseca decembar 2018–januar 2019. na području Četvrte policijske uprave sprovedena planska akcija na suzbijanju upotrebe i prodaje pirotehničkih sredstava. U toku akcije podneseno je 11 zahtjeva prema nadležnom sudu za izvršioce ove vrste prekršaja, odnosno lica koja su vršila nelegalnu prodaju pirotehničkih sredstava, a od ovih lica oduzeto je 6.550 komada različitih pirotehničkih sredstava.

Specifični cilj 4: Zaštita djece od mina i drugih eksplozivnih naprava				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
4.1	Program za djecu od opasnosti od mina	Policija, učenici osnovnih i srednjih škola	Mart 2018/2019.	01 projekat 700 učenika 39 nastavnika
4.2	Policija u zajednici, edukacija o opasnosti od minsko-eksplozivnih sredstava u zajednici	Policija, EUFOR – LOT tim	Mart 2018/2019.	01 projekat 150 učenika
4.3	"Budi siguran bez petardi" – Opasnosti od posljedica zloupotrebe petardi – preventivne mjere	Policija, škola, učenici, OKP	Decembar 2018–januar 2019.	01 projekat 22 učenika
4.3	"Budi siguran bez petardi" – Opasnosti od posljedica zloupotrebe petardi – represivne mjere	Policija, OKP	Decembar 2018–januar 2019.	11 izvršilaca 11 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka 6.550 komada oduzetih pirotehničkih sredstava

krivičnom postupku

5.1 Policijski službenici Odjeljenja kriminalističke policije Četvrte policijske uprave u radu s maloljetnicima postupaju prema Zakonu o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.

5.2 Kada je u pitanju primjena Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku policijski službenici Odjeljenja kriminalističke policije u mjesecu martu 2019. godine prisustvovali su edukaciji koja se održala u organizaciji Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, koja se odnosila na način postupanja prema maloljetnicima koji su u sukobu sa zakonom, te su nakon završene obuke policijski službenici dobili odgovarajuće certifikate neophodne za rad sa maloljetnicima. U Odjeljenju kriminalističke policije za izvještajni period nije evidentirano izricanje nijedne odgojne mjere prema maloljetniku.

5.3 Tokom izvještajnog perioda, 15 maloljetnika evidentirani su kao izvršiocu krivičnih djela te su nadležnom Sudu za ta lica dostavljeni izvještaji o počinjenju krivičnog djela. Dok ova policijska uprava ne raspolaže podatkom o izrečenim disciplinskim mjerama i mjerama pojačanog nadzora.

Specifični cilj 5: Postupanje s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
5.1	Primjena posebnih pravila u skladu sa zakonom	Policija, tužilac za maloljetnike, sudija za maloljetnike, roditelji, Centar za socijalni rad	Mart 2018/2019.	Saslušanje od strane certificiranih osoba, roditelja- socijalnog radnika, advokata
5.2	Rad sa maloljetnicima u sukobu sa zakonom	Policija i VSTV	Mart 2019.	02 certificirana policijska službenika
5.3	Stanje prestupništva kod maloljetnika	Policija – Odjeljenje kriminalističke policije	Mart 2018/2019.	15 izvršilaca KD-a
5.4	Mjere koje se provode prema maloljetnicima u sukobu sa zakonom – među sektorska saradnja	Policija, Sud	Mart 2018/2019.	Nije izrečena nijedna mјera pojačanog nadzora niti disciplinske mјere

Specifični cilj 5: Postupanje s djecom i maloljetnicima u

62

63

Specifični cilj 6: Doprinos policije integraciji djece sa poteškoćama u razvoju u lokalnoj zajednici

6.1 Pored preventivnih mjera, poduzete su i represivne mjere za učesnike u saobraćaju koji ne poštuju znakove pristupačnosti. U saradnji s Ministarstvom saobraćaja Kantona Sarajevo, policijski službenici su vršili pojačanu kontrolu obilježenih parking mesta za osobe sa invaliditetom, a sve sa ciljem obezbjeđenja nesmetanog kretanja i pristupa osoba sa poteškoćama u razvoju. Tokom pojačane kontrole izdato je 224 (dvije stotine dvadeset četiri) prekršajna naloga za nepropisno parkiranje vozila na mjestima predviđenim za osobe s invaliditetom. Policijski službenici će i u narednom periodu nastaviti rad na ovoj problematici.

6.2 U okviru djelovanja rada policije u zajednici kao bitan segment navodi se saradnja s nevladinim organizacijama. Svake godine tradicionalno za djecu sa poteškoćama u razvoju na području Općine Novi Grad organizuje se sportska olimpijada. U mjesecu oktobru 2018. godine održane su Sportske igre "Oaze". Policija kao partner u organizaciji ovog takmičenja dala je svoj doprinos u smislu sigurnog i bezbjednog održavanja takmičenja, te omogućila svim takmičarima siguran boravak na našem području. Prisutnih takmičara iz Srbije, Crne Gore, Makedonije, SAD-a bilo je oko 1.000, koji su se takmičili u različitim sportskim disciplinama, kao što su fudbal, plivanje, bočanje i stoni tenis. Cjelokupno takmičenje proteklo je uredno i bez problema.

Specifični cilj 6: Doprinos policije integraciji djece s teškoćama u razvoju				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
6.1	Saradnja s NVO "Oaza" svakodnevna podrška i obezbjeđenje u nesmetanom kretanju djece s posebnim potrebama u Općini	Policija, NVO-i, korisnici	Mart 2018/2019.	01 akcija 224 prekršajna naloga
	Međunarodna manifestacija, Sportske igre "Oaze"	Policija, NVO-i, učesnici igara	Mart 2018/2019.	01 aktivnost 1.000 učesnika

- U mjesecu aprilu za učenike Osnovne škole "Osman Nakaš" za sedme razrede održana je radionica na temu "Cyberbullying" kojom je obuhvaćeno 25 učenika. Cilj radionice bio je upoznati učenike sa fenomenom nasilja putem interneta i opasnostima koje vrebaju putem društvenih mreža. Učenici i nastavno osoblje izrazili su zadovoljstvo na obrađenu temu, te dogovorili nastavak saradnje u smislu dalje realizacije projekta.

Projekat pod nazivom "Lopov uvijek bude otkriven", kao jedan od najvećih projekata koji je realizovan za sve učenike svih osnovnih škola na području Općine Novi Grad. To je projekt koji je realizovan u saradnji sa Visokim sudskim i tužilačkim vijećem Bosne i Hercegovine koje djeluje u okviru Podrške pravosuđu u Bosni i Hercegovini i jačanju tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa. Ovim projektom obuhvaćeno je 1.025 učenika šestih razreda. Cilj projekta je upoznati maloljetnike o pojmu krivičnog djela sa posebnim osvrtom na krivična djela krađe i džepne krađe, te dati jasnu poruku da se nezakonito ponašanje ne isplati. Pored saradnje sa VSTV-om u realizaciji samog projekta direktno su učestvovali i pripadnici Jedinice za specijalističku podršku MUP-a KS i pripadnici Specijalne jedinice FMUP-a sa službenim psima. Realizacija ovog projekta nastaviti će se i tokom naredne školske godine, odnosno školske 2019/2020. godine.

7.2 Jedna od preventivnih aktivnosti koja ima za cilj sprečavanje maloljetničkog prestupništva i jačanja povjerenja između maloljetnika i policije je i aktivnost pod nazivom "Dani otvorenih vrata". U okviru ove aktivnosti učenici imaju priliku doći u službene prostorije i upoznati se s načinom rada policije. Tako su u mjesecu februaru posjetu Policijskoj stanici Novi Grad izvršili i učenici Osnovne škole "Meša Selimović". Učenika i njihovih nastavnika ukupno je bilo oko 50 i direktno im je predstavljen rad policije, te organizacija u prostorijama Četvrte policijske uprave.

Specifični cilj 7: Prevencija maloljetničkog prestupništva				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
7.1	Aktivnosti na prevenciji maloljetničkog prestupništva	Policija, škola, učenici	Mart 2018/2019.	03 projekta 1.162 učenika 15 nastavnika 13 pedagoga
7.2	Dani otvorenih vrata policije	Policija, škola	Mart 2018/2019.	48 učenika 02 učitelja

Specifični cilj 7: Prevencija maloljetničkog prestupništva

7.1 Kroz svakodnevne aktivnosti kontinuirano i permanentno poduzeli su nekoliko aktivnosti na prevenciji maloljetničkog prestupništva kao društveno neprihvatljive pojave među mladim. Tako su u osnovnim školama na području Općine Novi Grad realizovane edukativne radionice na temu "Stop međuvršnjačkom nasilju", "Cyberbullying" i "Lopov uvijek bude otkriven".

- U školskoj 2018/2019. godini za učenike šestih i osmih razreda Osnovne škole "Meša Selimović" i "Umihana Čuvidina" održane su edukativne radionice na temu "Stop međuvršnjačkom nasilju". Radionice su realizovane kroz po jedan nastavni čas gdje su učenici upoznati sa fenomenom nasilja, koji su njegovi pojavnji oblici, načinom reagovanja u situacijama kada su izloženi nasilju, te zakonskim tretiranjem ove neprihvatljive pojave. Projektom je obuhvaćeno 112 učenika uz prisustvo nastavnika i pedagoga.

Specifični cilj 8: Sigurnost djece u porodici, školi i lokalnoj zajednici

Sigurnost djece na području Općine Novi Grad smatra se jednim od prioritetnih zadataka policijskih službenika ove policijske uprave. Sve škole sa područja Kantona Sarajevo postupaju po "Protokolu u slučaju nasilja" koji je potpisani između Ministarstva obrazovanja KS i policije. Prema ovom protokolu školama su date direktnе smjernice kako reagovati kada saznaju da je izvršen bilo koji oblik nasilja, bilo da je maloljetnik izvršilac ili žrtva. Shodno tom protokolu, škole ali i druge javne ustanove imaju obavezu prijavljivanja nasilja.

8.1. U Odjeljenju kriminalističke policije Četvrte policijske uprave za izvještajni period, samo u jednom slučaju u kojem je prijavljeno nasilje u porodici obuhvaćeno je i nasilje nad djecom te

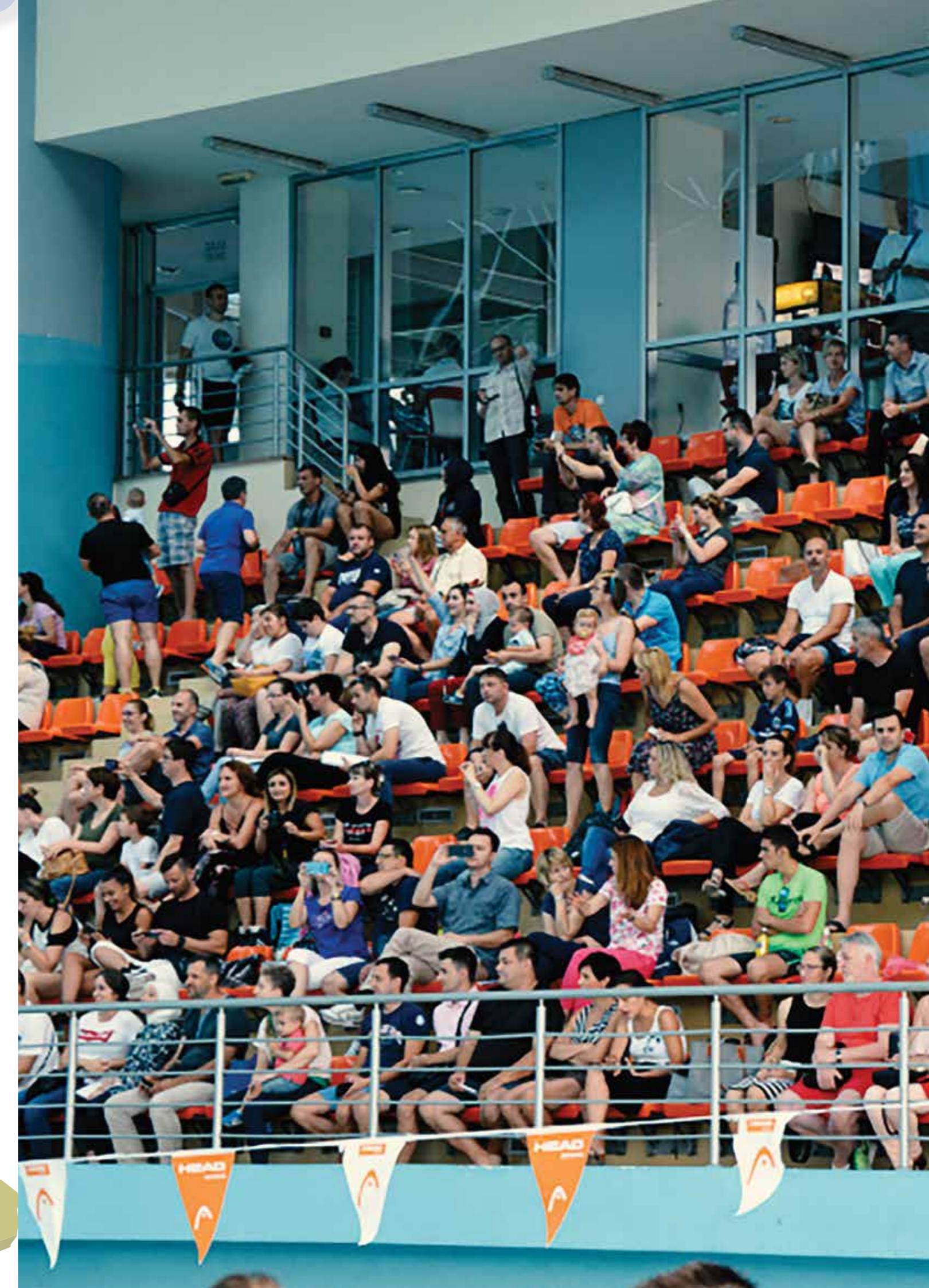
porodice, te je izvršiocu ovog krivičnog djela izrečena zaštitna mjera. U cilju sprečavanja ove pojave policajci u zajednici zaduženi za rad sa djecom potenciraju na važnosti prijavljivanja nasilja, te načinima na koji se to može učiniti.

8.2 Tokom mjeseca marta 2018. godine u sklopu edukativne radionice na temu nasilja za učenike škole "Osman Nakaš", učenicima je predstavljena i zakonska regulacija nasilja na sportskim manifestacijama u skladu sa starosnom dobi izvršioca. Radionica je realizovana za učenike šestih razreda, kojih je bilo ukupno oko 42, dva nastavnika i pedagog škole.

8.3 Sigurno okruženje za svako dijete na području Općine Novi Grad je ono okruženje u kojem dijete može imati bezbjedan boravak i igru. Upravo zbog toga kroz svoje svakodnevne aktivnosti policijski službenici imaju uvršten i konkretan zadatak u smislu obilaska i nadzora nad dječjim igralištima. O izvršenim obilascima policijski službenici sačinjavaju posebne službene izvještaje. Tokom marta 2018/2019. u Policijskoj stanici Novi Grad nije evidentiran nijedan slučaj nasilja na dječjim igralištima, niti na sportskim terenima u Općini Novi Grad.

Specifični cilj 8: Sigurnost djece u porodici, školi i lokalnoj zajednici				
R.B.	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Period realizacije	Indikatori
8.1	Program za sprečavanje nasilja nad djecom u porodici, školi, ulici	Škola, policija, roditelji	Mart 2018/2019.	01 slučaj
8.3	Program za sprečavanje nasilja na sportskim događajima i očuvanju društvene imovine	Policija, škola, sportska društva	Mart 2018/2019.	01 projekat 42 učenika 02 nastavnika 01 pedagog Nije evidentiran nijedan slučaj nasilja na sportskim terenima
8.4	Vršiti povremeni nadzor nad igralištima i parkovima	Policija, Općina	Mart 2018/2019.	Svakodnevni obilasci, 27 izvještaja o obilasku

U predhodnom dijelu izvještavanja Četvrta policijska uprava predstavila je aktivnosti poduzete u skladu sa postavljenim zadacima iz "Aкционог плана за djecu Općine Novi Grad". Shodno potrebama lokalne zajednice, Policijska uprava Novi Grad će i u narednom periodu planirati i sprovoditi aktivnosti na polju preventivnog i represivnog djelovanja, ali i jačanja saradnje sa lokalnom zajednicom u svrhu postizanja cilja u smislu stvaranja sigurnog okruženja za svako dijete.

NEVLADINE ORGANIZACIJE

Strateški cilj: Uspostaviti dijalog i saradnju Općine sa NVO-ima na unapređenju sveobuhvatne brige o djeci i mladima i realizaciji AP za djecu ONGS					
Specifični cilj 1: Obezbijediti podršku za razvoj i održivost NVO-a koje rade s djecom i za djecu					
R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti		Rok	Indikatori
1.1.	Pružati podršku NVO-ima kroz ustupanje prostora za rad uz olakšice za troškove rente	Nadležna služba Općine, lokalni i međunarodni NVO-i		2018.	Za ovaj izvještaj nema adekvatnih informacija o realizovanoj mjeri. Preporuka: Za sljedeći izvještaj potrebno je uraditi analizu sa svim relevantnim pokazateljima.
1.2.	Povećati sredstva za projekte neposrednog rada s djecom, projekte koji prate potrebe djece u zajednicama i koji donose pozitivne promjene brige o djeci i mladima, i doprinose realizaciji AP-a za djecu ONGS	Nadležne službe Općine		2018.	U 2018. godini nije bilo povećanja sredstava za projekte NVO-a. Sredstva su planirana i izdvojena na novu sredstava iz 2017.godine. Preporuka: Na osnovu urađene evidencije NVO-a koji djeluju u općini potrebno je voditi računa da se sredstva dodjeljuju udruženjima koja rade s djecom i za djecu i koja realizacijom aktivnosti doprinose realizaciji AP za djecu te da ostvareni rezultati donose pozitivne promjene u zajednici.
1.3.	Raspisivanje javnih poziva za neprofitne organizacije, usmjeriti na rješavanje akutnih problema i poboljšanje stanja potreba djece i mladih, posebno marginalizovanih grupa na novou Općine	Nadležne službe		2018.	U 2018. godini objavljena su dva javna poziva za NVO-e i odobrena sredstva u iznosu od 230.000 KM za 55 projekata iz oblasti kulture, umjetnosti, sporta, okoliša i mladih i devet projekata koji se bave brigom o djeci sa poteškoćama u razvoju i brigom o djeci bez jednog ili oba roditelja. Preporuka: U cilju racionalnijeg korištenja sredstava i ostvarivanja boljih rezultata projekta potrebno je prilikom izbora projekata dati prednost kvalitetnim projektima, udruženjima koja imaju kapacitete da realizuju aktivnosti koje će poboljšati status djece u zajednici.
1.4.	Uspostaviti kvalitetnu evidenciju NVO-a koje rade s djecom u Općini	Nadležne službe i NVO-i		2018.	Prema urađenoj analizi na općini postoji 65 sportskih/klubova, pet KUD-ova koji su dobili podršku općine, jedno udruženje okoliš/planičarenje, devet udruženja koja se bave brigom o djeci sa poteškoćama i brigom o djeci bez jednog ili oba roditelja. Preporuka: Za naredni izvještaj ažurirati evidenciju NVO-a s opisom djelovanja i brojem korisnika/djece po uzrastu i spolu.
1.5.	Monitoring odobrenih projekata	Nadležne službe i NVO-i		2018.	Za ovaj Izvještaj nije urađen monitoring odobrenih projekata. Preporuka: Za naredni izvještaj Stručni tim će u saradnji s nadležnom općinskom službom pripremiti potrebne obrazace za izradu Izvještaja o realizaciji projekta, koji će sadržavati sve relevantne podatke (kvantitativne i kvalitativne) koji će omogućiti uvid u realizaciju projekta, sredstvima i postignutim rezultatima.
1.6.	Promovisati rad NVO-a: štampati informativno-promotivne materijale za upoznavanje građana o radu NVO-a (flajeri, leci, brošure i dr.)	Nadležne službe i NVO-i		2018.	U 2018. godini nevladine organizacije su svoje aktivnosti promovisale putem web stranice, Facebooka, 260 letaka, 200 brošura, 1.000 flajera, 50 poruka, dvije promocije, 40 plakata, i drugih promotivnih materijala. Preporuka: Za naredni izvještaj Stručni tim će obezbijediti obrazac za NVO-e na osnovu kojeg će dobiti adekvatne podatke o promotivnom i drugom materijalu, te formirati bazu.

68

69

1.7.	Edukativno-informativni sastanci nevladinih organizacija sa članovima Stručnog tima, informacije o realizaciji projekta "GMD" i AP ONGS	Nadležne službe i NVO-i, Udrženje "Naša djeca"
1.8.	Informisanje javnosti o aktivnostima NVO-a putem elektronskih medija, lokalne i kantonalne TV, pisanih medija, Općinske pres-službe	Općinske službe, NVO-i, mediji
1.9.	Informativni pult NVO-a u Općini za promotivno-informativne materijale o radu i aktivnostima NVO-a za građane	Općinske službe, NVO-i

2018.	<p>U 2018. održan je jedan sastanak Stručnog tima i 13 predstavnika NVO-a koje djeluju na općini. Predstavnici NVO-a su upoznati sa projektom "GMD" i AP za djecu ONGS.</p> <p>Preporuka: Stručni tim će u daljem praćenju AP organizirati sastanke sa predstvincima NVO-a u cilju bolje saradnje i rješavanja određenih problema sa kojima se susreću NVO-i, a i općinske službe.</p>
2018.	<p>U izvještajnom periodu Stručni tim nije imao detaljne informacije iz NVO-a o aktivnostima koje su bile upućene javnosti s ciljem promocije projekata. Jedan broj aktivnosti koje su provodile NVO objavljen je putem pres-službe i Biltena Općine, i putem radioemisija na BH Radio 1, Kantonalnoj TV itd.</p> <p>Preporuka: U cilju dobijanja boljih informacija o provedenoj mjeri Stručni tim će sačiniti "Listu medija" koju će dostaviti NVO-ima koji realiziraju aktivnosti s djecom ONGS.</p>
2018.	<p>U ONGS postoji pult za promotivne materijale Općine, ali NVO-i nisu informisani i nije urađen dogovor s nadležnim općinskim službama da se mogu izložiti i promotivni materijali NVO-a.</p> <p>Preporuka: U narednom periodu treba ostvariti saradnju općinskih službi i NVO-a po pitanju promovisanja aktivnosti NVO-a koje djeluju i rade projekte za djecu i s djecom Općine.</p>

Specifični cilj 2: Razvoj centara za mlade gdje će se odvijati okupacione aktivnosti s djecom i mladima

R.B	Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori
2.1.	Postojeće neaktivne centre ili domove dati na javni poziv za nove korisnike i nove sadržaje za djecu	Nadležna služba Općine i NVO-i	2018.	<p>U izvještajnom periodu po pitanju ove aktivnosti Stručni tim nije pokrenuo aktivnosti.</p> <p>Preporuka: Na realizaciji ove mjeri u narednom periodu će se pokrenuti aktivnosti, jer postoji potreba za prostorima koji bi se koristili za potrebe djece što bi bilo korisno kako za djecu tako i za udruženja koja rade sa djecom.</p>
2.2.	Podsticati otvaranje centara za djecu i mlade od strane NVO-a	Nadležna služba i NVO-i, razni donatori	2018.	<p>U izvještajnom periodu nije otvoren novi centar za djecu i mlade, ali se kontinuirano radi na obogaćivanju sadržaja za djecu u Centru "Safet Zajko"</p>

70

71

ULAGANJA OPĆINE NOVI GRAD SARAJEVO U CILJU STVARANJA POTICAJNOG AMBIJENTA PRAVILAN RAST I RAZVOJ DJECE

R.B.	Programsko područje	2017. godina	2018. godina	Index
1.	<i>Programsko područje 2 Socijalna zaštita djece</i>	615.000 KM	615.000 KM	100
2.	<i>Programsko područje 3 Obrazovanje djece</i> Podrška programa podizanja standarda života i kvaliteta obrazovanja Kapitalna ulaganja	3.550.000 KM 1.022.000 KM 2.528.000 KM	3.450.000 KM 1.140.000 KM 2.310.000 KM	097 111 091
3.	<i>Programsko područje 4 Slobodno vrijeme i rekreacija, kultura i sport djece</i> Sportsko-rekreativne i kulturne aktivnosti djece Kapitalna ulaganja	864.000 KM 824.000 KM 40.000 KM	900.000 KM 830.000 KM 70.000 KM	104 100 175
4.	<i>Programsko područje 5 Zdravstvena zaštita djeteta</i>			
5.	<i>Programsko područje 6 Sigurno i zdravo okruženje za djecu</i>			
6.	<i>Programsko područje 7 Sredstva za nevladine organizacije ukupno</i> Podrška NVO-a koje imaju programe za djecu Projekt "Grad/općina po mjeri djeteta"	250.000 KM 230.000 KM 20.000 KM	194.000 KM 179.000 KM 15.000 KM	077 078 075
7.	<i>Programsko područje 8 Privredni sektor</i>	-	-	-
	UKUPNA ULAGANJA	5.279.000 KM	5.159.000 KM	098

PREPORUKE STRUČNOG TIMA

U Izvještaju o stepenu realizacije mjera/aktivnosti iz Akcionog plana za djecu Općine Novi Grad Sarajevo za period 2018–2020. godina za svaki indikator uspješnosti data su adekvatna obrazloženja i predložene inicijative/preporuke čijom realizacijom će se unaprijediti nedostajući kapaciteti te ostvariti postavljeni ciljevi. Stručni tim izdvaja nekoliko bitnih preporuka koje su neophodne za dalje praćenje realizacije Akcionog plana:

- Formirati baze podataka o broju djece do 18 godina kako bi se ispoštovala definicija djeteta po UN Konvenciji o pravima djeteta. Formirane i ažurirane baze će omogućiti bolje planiranje potreba u svim segmentima života djeteta;
- Bolja sektorska saradnja svih nosilaca aktivnosti naznačenih u AP-u za djecu: općinskih službi, CSR-ova, škola, vrtića, nevladinih organizacija itd. u cilju razmjene podataka, usklajivanja, objedinavanja i podržavanja projekata;
- Uspostava saradnje i partnerstva s nevladinim organizacijama i akademskom zajednicom koja se bavi promocijom i zaštitom prava djece, kao i sudjelovanje u svim projektima koji se iniciraju u interesu djece;
- Organizacija stručnih konferencija, radionica, okruglih stolova, javnih predavanja, promocija, seminar, konferencija za novinare i dr. o temama koje se odnose na prava djeteta;
- Upotpuniti evidenciju talentiranih novogradskih sportista koji postižu vrhunske rezultate iz različitih sportskih disciplina, a koji treniraju u sportskim klubovima koji nisu evidentirani na području Općine Novi Grad Sarajevo, kao i stručnih trenera koji rade s mladima;
- Kao javni interes nastaviti podržavati obnovu i održavanje sportskih objekata, programske aktivnosti klubova, organizirati sport za sve u funkciji zdravlja građana, razvijati sport s opredjeljenjem na masovnost, ulagati u dalji sportski odgoj i obrazovanje u predškolskim i osnovnim školama;
- U saradnji sa sportskim klubovima u različite sportske aktivnosti uključiti djecu sa poteškoćama u razvoju u sportske aktivnosti;
- S obzirom da na području Općine Novi Grad Sarajevo ne postoje institucije kulture i umjetnosti, a cijeneći važnost čuvanja kulturno-historijskog naslijeđa BiH, predlažemo nastavak realizacije zajedničkih projekata s državnim i kantonalnim institucijama kulture u provedbi različitih kulturnih, umjetničkih i edukativnih sadržaja u cilju zadovoljavanja potreba i interesa građana ONGS;
- Povećati broj pedijatara, uskladiti sa brojem pacijenata i važećim normativom;
- U svakoj školi obezbijediti školskog stomatologa;

- U narednom periodu potrebno je uraditi više specifičnih istraživanja i analiza u cilju dobijanja relevantnih podataka o broju prostora koji bi se eventualno mogli staviti u funkciju za potrebe djece i udruženja koja rade za djecu i s djecom;
- Izraditi adekvatne obrasce za dobijanje podataka potrebnih za praćenje realizacije projekata, provedenih aktivnosti i utrošenih sredstava u svrhu lakšeg i preglednog praćenja od strane općinskih službi kao i za izradu Izvještaja o realizaciji AP-a za djecu ONGS;
- U segmentu NVO-a podržati projekte koji doprinose realizaciji AP-a za djecu, dati adekvatna sredstva za projekte udruženjima koja imaju kapacitete da realiziraju aktivnosti koje će poboljšati status djece u zajednici i koje će doprinijeti realizaciji Akcionog plana;
- Stručnom timu i voditelju dati podršku i pomoći u dobijanju potrebnih informacija u cilju izrade preciznog, relevantnog i tačnog izvještaja na osnovu kojeg se mogu izmjeriti postignuti rezultati što je veoma važno u procjeni za dobijenje statusa i proglašavanje Općine "Općinom po mjeri djeteta".

"**NAŠA DJECA**"

UDRUŽENJE ZA OSTVARIVANJE PRAVA DJETETA
SARAJEVO

